

Gmina Lubniewice
MAGIA KRÓLEWSKICH LASÓW

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

DLA GMINY
LUBNIEWICE

NA LATA 2025-2030

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WPROWADZENIE	6
Metodologia opracowania Strategii	9
Podstawy prawne.....	11
Spójność z dokumentami strategicznymi	14
Metodologia badań społecznych	16
CHARAKTERYSTYKA GMINY LUBNIEWICE	18
Położenie	18
Sytuacja demograficzna	18
Sytuacja gospodarcza	20
Edukacja i wychowanie	21
Kultura, sport i rekreacja	22
Opieka zdrowotna	24
Bezpieczeństwo publiczne.....	24
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej.....	24
Gminny system pomocy społecznej	31
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	36
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	37
Struktura badanej próby	37
Problem alkoholowy.....	38
Problem nikotynowy.....	39
Problem narkotykowy	40
Problem przemocy	42
Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu.....	46
Uczestnictwo w grach hazardowych.....	48
Zaburzenia odżywiania	48
Zdrowie psychiczne.....	49

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW.....	51
Struktura badanej próby.....	51
Problem alkoholowy.....	53
Problem nikotynowy.....	55
Problem narkotykowy.....	56
Problem przemocy.....	56
Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu.....	60
Hazard.....	62
Inne uzależnienia behawioralne.....	63
Problemy społeczne.....	66
Rynek pracy.....	67
Ubóstwo i wykluczenie społeczne.....	69
Sytuacja osób starszych i z niepełnosprawnościami.....	70
Zdrowie psychiczne.....	73
SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY LUBNIEWICE	75
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	75
Wsparcie osób z niepełnosprawnością.....	79
Zdrowie psychiczne.....	83
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.....	85
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	89
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	93
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu.....	95
Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	99
CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	102
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	103
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	104
Ramy finansowe Strategii.....	129

System wdrażania Strategii	130
System aktualizacji Strategii	131
Komunikacja społeczna i promocja Strategii	132
Monitoring i ewaluacja	133
Wnioski i podsumowanie.....	137
BIBLIOGRAFIA.....	140
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	142
Spis rysunków	142
Spis tabel	142
Spis wykresów.....	144

WYKAZ SKRÓTÓW

- BCK** – Biblioteka – Centrum Kultury w Lubniewicach
- BDL GUS** – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
- DPS** – Dom Pomocy Społecznej
- GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubniewicach
- IPiN** – Instytut Psychiatrii i Neurologii
- KCPU** – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- KPP** – Komenda Powiatowa Policji w Sulęcinie
- MGOPS** – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubniewicach
- NGO** (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa
- NK** – procedura „Niebieskie Karty”
- OSP** – Ochotnicza Straż Pożarna
- ORE** – Ośrodek Rozwoju Edukacji
- PARPA** – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie
- PES** – podmioty ekonomii społecznej
- PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- PIK** – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
- pp.** – punkt procentowy
- PPP** – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sulęcinie
- PUP** – Powiatowy Urząd Pracy w Sulęcinie
- ŚDS** – Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubniewicach
- UM** – Urząd Miejski w Lubniewicach
- ZI** – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i Gminy. Uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne – na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi konsekwencjami dla rynku pracy, rozwarstwieniem

¹ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*

społecznym pociągającym za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększeniem skali ubóstwa, ujawnianiem się nowych konfliktów społecznych, wzrostem zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030 jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia służyć będzie osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach.

² N. G. Pikuta, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16

³ E. Bendyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7

W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030 zawiera kilka części, w tym charakterystykę Gminy oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ❖ wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- ❖ wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- ❖ zdrowie psychiczne,
- ❖ profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- ❖ przeciwdziałanie przemocy domowej,
- ❖ aktywność i integracja społeczna seniorów,
- ❖ promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- ❖ wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli m.in. na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących skalę ich oddziaływania zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurydyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *„opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 10 maja 2019 r. o ochronie danych osobowych,
6. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,

5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
9. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

10. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
11. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
12. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- ❖ **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- ❖ **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- ❖ **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- ❖ Strategia Demograficzna 2040,
- ❖ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ❖ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- ❖ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- ❖ Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- ❖ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszym dokumentem strategicznym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030 jest Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Dokumenty lokalne

Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym dla gminy Lubniewice jest **Strategia Rozwoju Terytorialnego 2022-2030**, która obejmuje gminę Lubniewice, Krzeszyce, Bledzew, Torzym i Sulęcín. Wizja partnerstwa w perspektywie roku 2030 jest następująca: *Obszar partnerstwa w roku 2030 jest lepszym i bardziej przyjaznym miejscem do życia dla mieszkańców. Gminy wykorzystują swoje zasoby i potencjały i dzięki temu zniwelowały własne obszary problemowe. Gminy przecina sieć spójnych i połączonych ścieżek oraz szlaków rowerowych, które przyczyniły się do wzrostu mobilności mieszkańców gmin partnerskich. Walory przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe oraz bardzo dobry stan środowiska naturalnego są wizytówką gmin i jest zachętą dla odwiedzających oraz nowych mieszkańców szukających dobrych warunków do życia poza miastem, ale z usługami publicznymi na wysokim poziomie.*

Gminy partnerstwa są widoczne na mapie regionu, sukcesywnie budując swoją markę bazując na atutach i potencjałach.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki.

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie gminy Lubniewice, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców gminy Lubniewice zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do którego się świadomie zmierza. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych.

Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży w Gminie przeprowadzone zostały przy wykorzystaniu metody ilościowej, odpowiadającej na pytania „ile?” i „jak często?”. Ten typ badań przeprowadzany jest na większą skalę niż w przypadku metod jakościowych, a jego wyniki można przekładać na populację.

Zastosowana została technika CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony internetowej, zakładająca przeprowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Pozwala ona na zachowanie pełnej anonimowości respondentów.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentacyjną. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania odbyły się na przestrzeni października i listopada 2024 roku, a udział w nich wzięło 48 dorosłych mieszkańców oraz 43 uczniów z terenu gminy Lubniewice.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

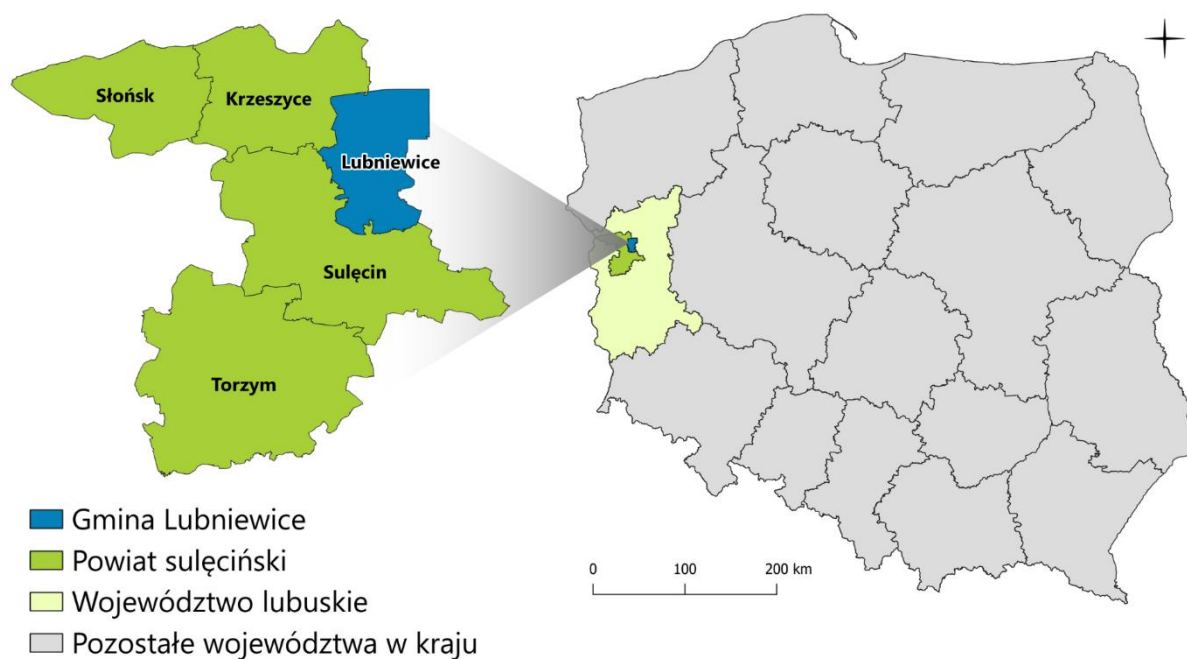
W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 1,0 pp. od 100%.

CHARAKTERYSTYKA GMINY LUBNIEWICE

Położenie

Gmina Lubniewice posiada status gminy miejsko-wiejskiej. Położona jest w północnej części województwa lubuskiego, w powiecie sulęcińskim. Gmina zajmuje obszar 130 km² i stanowi 11,0% powierzchni powiatu. W skład gminy Lubniewice wchodzi miejscowość Lubniewice oraz sołectwa Glisno, Jarnatów i Rogi. Najbliższym ośrodkiem miejskim jest Gorzów Wielkopolski (30 km).

Rysunek 1. Położenie gminy Lubniewice na tle powiatu, województwa i kraju

Źródło: Opracowanie własne

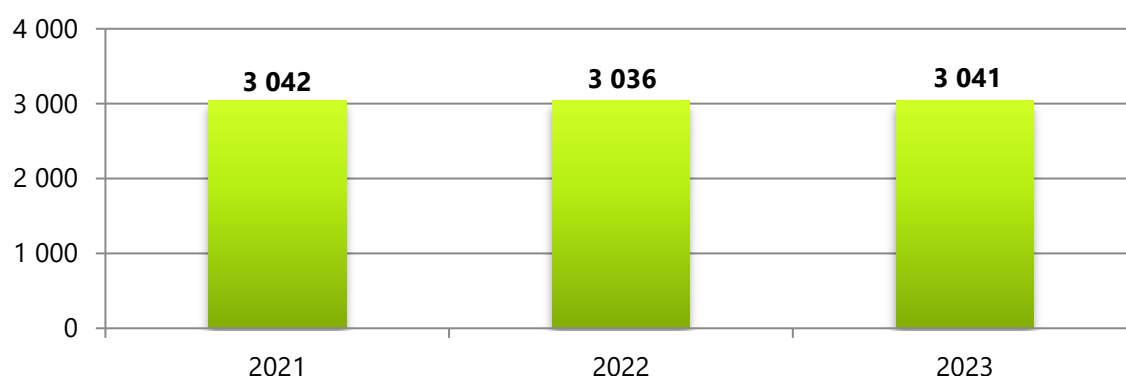
Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące

wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Lubniewice zamieszkuje 3 041 osób (stan na 31 grudnia 2023 roku). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców ulegała nieznacznym wahaniom – w 2023 roku w stosunku do roku 2021 odnotowano spadek o 1 osobę, natomiast w porównaniu do 2022 roku wzrost o 5 mieszkańców.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Lubniewice w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Lubniewice w 2023 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -3,31, co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą i jednocześnie bardziej korzystną wartość niż odnotowano w przypadku powiatu sulęcińskiego (-5,92), województwa lubuskiego (-4,34) oraz kraju (-3,62). Na przełomie analizowanych trzech lat w Gminie obserwowano wzrost wartości współczynnika. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Lubniewice w porównaniu do powiatu sulęcińskiego, województwa lubuskiego i kraju na przestrzeni lat 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Gmina Lubniewice	-9,16	-5,94	-3,31
2.	Powiat sulęciński	-7,55	-4,31	-5,92
3.	Województwo lubuskie	-5,97	-4,65	-4,34
4.	Polska	-4,95	-3,79	-3,62

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Lubniewice według ekonomicznych grup wieku w roku 2023 przedstawiała się następująco:

- ❖ 16,4% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia,
- ❖ 59,3% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- ❖ 24,2% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni lat 2021-2023 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym uległ zmniejszeniu – z 17,0% w 2021 roku, przez 16,7% w 2022 roku do 16,4% w 2023 roku. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności ulegał wahaniom – w stosunku do 2021 roku spadł o 0,2 pp., natomiast w porównaniu do 2022 roku wzrósł o 0,3 pp. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym uległ zwiększeniu i w 2023 roku wyniósł 24,2%, a więc o 0,7 pp. więcej niż w 2021 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach)

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Wiek przedprodukcyjny	17,0	16,7	16,4
2.	Wiek produkcyjny	59,5	59,0	59,3
3.	Wiek poprodukcyjny	23,5	24,3	24,2

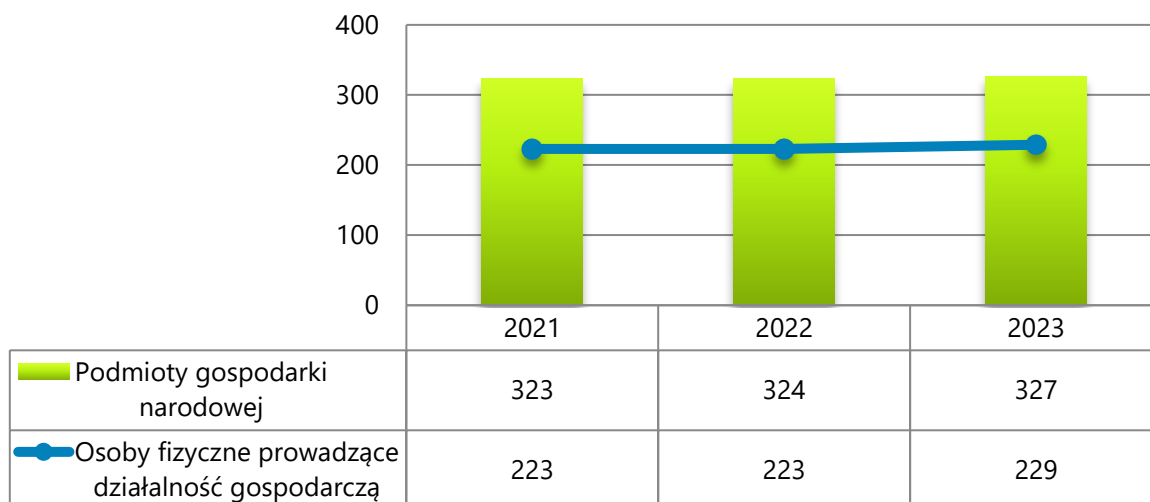
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Sytuacja gospodarcza

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Lubniewice na koniec 2023 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 327 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w liczbie 229 (70,0%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Gminie uległa niewielkiemu

wzrostowi, podobnie było w przypadku liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Lubniewice w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Lubniewice według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – w 2023 roku było ich 321. Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników było w Gminie 6.

Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Lubniewice (stan na koniec 2023 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Edukacja i wychowanie

W Gminie od 2019 roku działa Zespół Szkolno-Przedszkolny, w którego strukturach funkcjonuje Samorządowe Przedszkole w Lubniewicach (4 oddziały i 1 oddział w Punkcie Przedszkolnym w Gliźnie) oraz Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Lubniewicach.

W 2023 roku Przedszkole zapewniało opiekę 119 dzieciom, a w Szkole Podstawowej uczyło się 255 uczniów. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można wzrost liczby uczniów szkoły podstawowej oraz wychowanków przedszkola. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Tabela 4. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie gminy Lubniewice w latach 2021-2023

Placówka	2021	2022	2023
Szkoła podstawowa	232	246	255
Przedszkole	111	113	119
OGÓŁEM	343	359	374

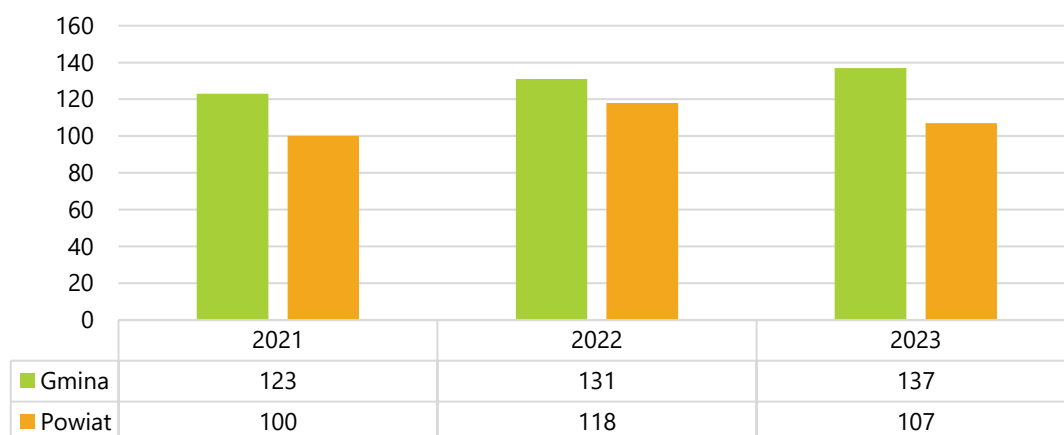
Źródło: Raport o stanie Gminy Lubniewice za 2021, 2022 i 2023 rok

Kultura, sport i rekreacja

Od stycznia 2023 roku na terenie Gminy działalność rozpoczęła instytucja kultury pod nazwą Biblioteka – Centrum Kultury w Lubniewicach (BCK)⁴. Administruje ona 5 obiektami, tj. siedzibą w Lubniewicach, Wiejskim Domem Kultury w Jarnatowie, Świetlicą na Osiedlu Świerczów, Salą wiejską w Gliśnie oraz Świetlicą w Gliśnie. W ramach BCK aktywnie działają sekcje warsztatowe np. lekcje gry na gitarze, skrzypcach, pianinie, NIKIFORKI (sekcja plastyczna dla młodzieży i dorosłych), zajęcia wokalne, kulinarne, teatralne, szachowe, ruchowe i kaligraficzne.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Lubniewice oraz powiecie sulęcińskim w latach 2021-2023. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmował w Gminie wyższą wartość niż w powiecie – w 2023 roku w Gminie na 1 000 mieszkańców przypadało 137 czytelników, a w całym powiecie było ich 107. Na przestrzeni analizowanych lat w Gminie zauważyć można systematyczny wzrost czytelników, natomiast w Powiecie odnotowano wahania w tym zakresie.

⁴ Raport o stanie Gminy Lubniewice za 2023 rok

Wykres 3. Czytelniczy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Lubniewice oraz powiecie sulęcińskim w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy znajdują się następujące obiekty sportowe:

- ❖ Hala Sportowa w Lubniewicach,
- ❖ Boisko Piłkarskie MKS „Lubniewiczanka”,
- ❖ Obiekt wielofunkcyjny imienia Lubniewickich Olimpijczyków,
- ❖ Plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną,
- ❖ Plac zabaw w Jarnatowie,
- ❖ Zespół Boisk Sportowych.⁵

Lubniewice posiadają dobrze rozwiniętą sferę usług turystycznych oraz uzdrowiskowy mikroklimat, dzięki czemu nazywane są Turystyczną Perłą Województwa Lubuskiego. Na terenie Gminy znajduje się Rezerwat Przyrody „Janie im. Włodzimierza Korsaka”, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Uroczysko Lubiewsko”, kilka stadnin koni, liczne pałace, atrakcyjne trasy rowerowe oraz nordic walking⁶.

⁵ Raport o stanie Gminy Lubniewice za 2023 rok

⁶ Ibidem

Opieka zdrowotna

Z dostępnych danych GUS wynika, iż w gminie Lubniewice w 2023 roku na 1 przychodnię przypadało 3 041 mieszkańców, co jest wartością niższą od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 6 699. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 5,4 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co stanowi nieco wyższą – a tym samym bardziej korzystną – wartość od średniej liczby porad dla całego powiatu sulęcińskiego (5,3).

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Lubniewice w porównaniu do powiatu sulęcińskiego w 2023 roku

wyszczególnienie	Gmina	Powiat
przychodnie	1	5
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	3 041	6 699
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	5,4	5,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. W gminie Lubniewice działa Posterunek Policji, który funkcjonuje w ramach Komendy Powiatowej Policji w Sulęcinie.

Ochronę przeciwpożarową w gminie Lubniewice zapewniają 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP): w Lubniewicach, Gliśnie oraz Jarnatowie.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań

podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem⁷.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

⁷ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ekonomii społecznej zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 6. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

Lp.	Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	▪ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	▪ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ▪ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	▪ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	▪ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	▪ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób z niepełnosprawnościami	▪ działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami
7.	Edukacji publicznej	▪ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	▪ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	▪ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	▪ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	▪ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ▪ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ▪ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ▪ upowszechniania i ochrony praw konsumentów

12.	Mieszkalnictwa	■ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	■ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	■ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ■ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości ■ rewitalizacji ■ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ■ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- ❖ otwarty konkurs ofert,
- ❖ „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- ❖ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- ❖ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,

- ❖ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecanie zadań w formie:

- ❖ zlecenia usług,
- ❖ zlecenia instytucji,
- ❖ bonu na aktywność (regranting),
- ❖ kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na terenie gminy Lubniewice w 2023 roku zarejestrowanych było 327 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 21 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 6,4% wszystkich zarejestrowanych podmiotów oraz 1 fundacja. Na przestrzeni analizowanych lat liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych oraz fundacji utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Lubniewice na przestrzeni lat 2021-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	323	324	327
2.	Liczba fundacji	1	1	1
3.	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	20	20	21

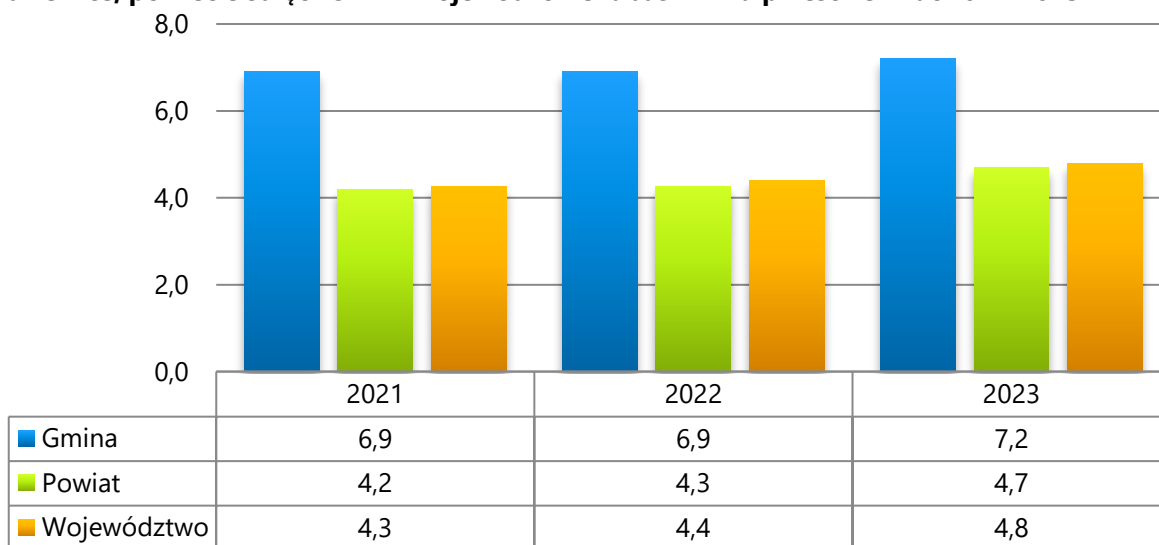
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy działają m.in.: Stowarzyszenie Lubniewickie Towarzystwo Sportowe Aktywni, Gminne Koła Wędkarskie, KS Lubniewiczanka Lubniewice, Stowarzyszenie Kobiet z Jarnatowa, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Wsi Glisno, Glisno – Chór pokolenia, Koło Gospodyń Wiejskich w Gliźnie, Stowarzyszenie Towarzystwo Przyjaciół Lubniewic oraz Stowarzyszenie Lubniewicki Klub Seniora „Gorące Serca”⁸.

⁸ <http://lubniewice.pl/category/stowarzyszenia/>

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Lubniewice w latach 2021-2023 uległ wzrostowi – w 2023 roku w stosunku do roku 2021 odnotowano wzrost o 0,3 pp. W odniesieniu do danych powiatowych i wojewódzkich wskaźnik w Gminie zawsze przyjmował wyższe wartości. Szczegółowe dane zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

Wykres 4. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Lubniewice, powiecie sulcińskim i województwie lubuskim na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁹.

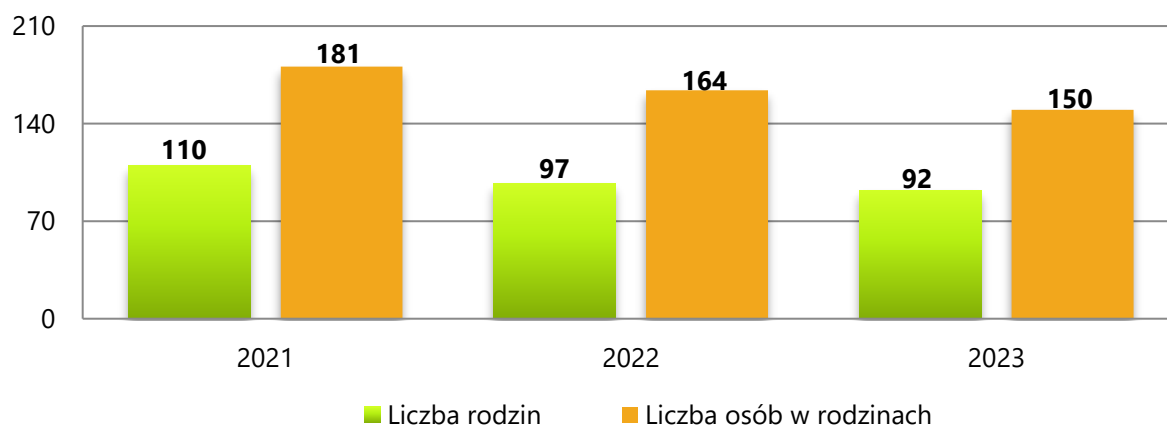
Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Lubniewice jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. MGOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się

⁹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)

ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Lubniewice uległa zmniejszeniu. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 92 rodziny – to o 5 mniej niż w 2022 roku oraz o 18 mniej względem 2021 roku. Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej również uległa zmniejszeniu i w 2023 roku przyjęła najniższą wartość.

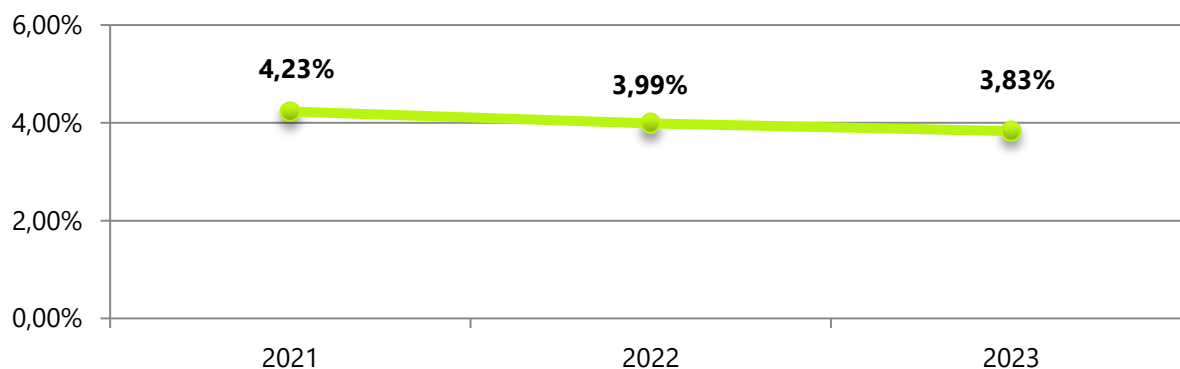
Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Lubniewice w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2021-2023 wartość tego wskaźnika uległa zmniejszeniu, by w 2023 roku osiągnąć 3,83%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 6. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2023 roku z tego typu pomocy korzystało 77 osób w wieku produkcyjnym oraz 15 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci brak jest znacznych dysproporcji – korzystających z pomocy społecznej kobiet było 49, a mężczyzn – 43. Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2021-2023, dostrzec można spadek liczby osób w wieku produkcyjnym korzystających z pomocy społecznej oraz wzrost w przypadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W ciągu analizowanych lat żadna z osób w wieku przedprodukcyjnym nie korzystała ze wsparcia.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2021-2023

Wiek	2021		2022		2023	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
0-17	0	0	0	0	0	0
Produkcyjny	91	39	79	37	77	37
Poprodukcyjny	13	12	13	11	15	12
Ogółem	104	51	92	48	92	49

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2023 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 110 mieszkańcom gminy Lubniewice, natomiast świadczenie niepieniężne – 10 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest spadek w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne oraz nieznaczne wahania liczby osób, którym udzielono świadczeń niepieniężnych.

Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Świadczenia pieniężne	125	112	110
Świadczenia niepieniężne	10	11	10

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie uległa zmniejszeniu – w 2021 roku wyniosła 72, w 2022 osiągnęła wartość 55, natomiast w 2023 roku przyjęła najniższą wartość, tj. 52. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2023 roku nie są znaczne – mężczyźni stanowili 53,8% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 46,2%.

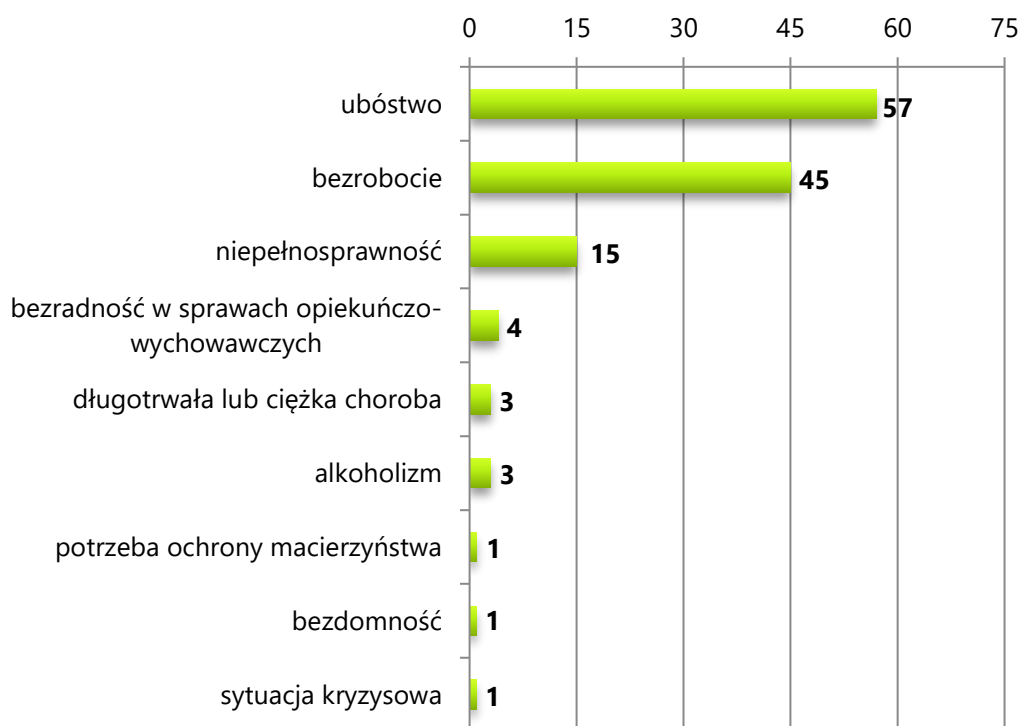
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023

Płeć	2021	2022	2023
Kobiety	33	26	24
Mężczyźni	39	29	28
Ogółem	72	55	52

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej w gminie Lubniewice było ubóstwo – z tego powodu pomoc otrzymało 57 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym przyznano pomoc znajdowało się bezrobocie (45 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (15 rodzin). Szczegółowe informacje znajdują się na kolejnym wykresie.

Wykres 7. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Lubniewice należą:

- ❖ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ❖ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ❖ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- ❖ placówki oświatowe,
- ❖ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sulęcinie,
- ❖ Posterunek Policji przynależący do Komendy Powiatowej Policji w Sulęcinie,
- ❖ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie,
- ❖ Powiatowy Urząd Pracy w Sulęcinie,
- ❖ Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubniewicach,
- ❖ Urząd Miejski,
- ❖ Zespół Interdyscyplinarny.

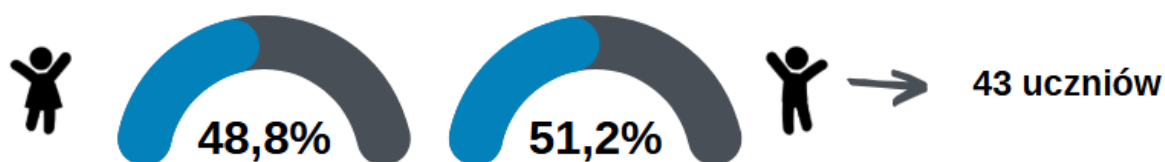
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi. Dodatkowo zbadano stan zdrowia psychicznego uczniów oraz wiedzę na temat zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

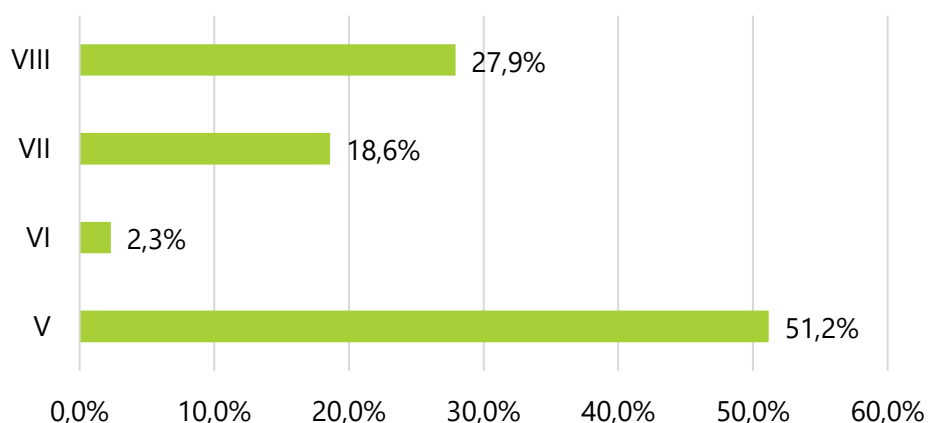
Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Lubniewice wypełnili 43 ankiety. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne, nieznaczną przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 51,2% ogółu. Dziewczynki wypełniły 48,8% kwestionariuszy.

Rysunek 5. Płeć: N=43¹⁰

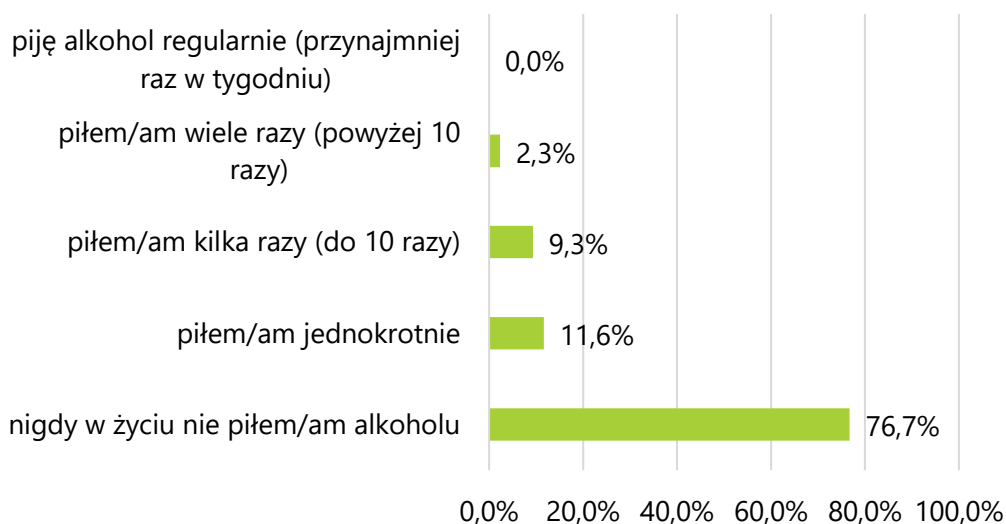
Kolejny wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Dostrzegalne jest zróżnicowanie pod tym względem. Najwięcej, bo 51,2% osób biorących udział w badaniu uczęszczało do V klasy szkoły podstawowej, 27,9% wskazało na klasę VIII, 18,6% to uczniowie VII klasy, a najmniejszy odsetek ankietowanych uczył się w klasie VI (2,3%).

¹⁰ N=liczba osób odpowiadających na pytanie

Wykres 8. Klasa: N=43

Problem alkoholowy

Pierwsze z pytań skierowanych do uczniów, odnosiło się do częstotliwości spożywania przez nich alkoholu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że kontakt z nim miało 23,2% badanych. Większość osób, które oświadczyły, że sięgnęły po alkohol to uczniowie, którzy spożywali go jednokrotnie (11,6%). 9,3% respondentów piło napoje alkoholowe kilka razy (do 10 razy), a 2,3% – wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 9. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=43

Następne pytanie zadane uczniom ze szkół znajdujących się na terenie gminy Lubniewice, odnosiło się do częstotliwości spożycia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Większość uczniów nie piła alkoholu w tym okresie (10 osób, tj. 70,0%). Wśród respondentów, którzy sięgnęli wtedy po alkohol 3 badanych spożywało go 1-2 razy (30,0%).

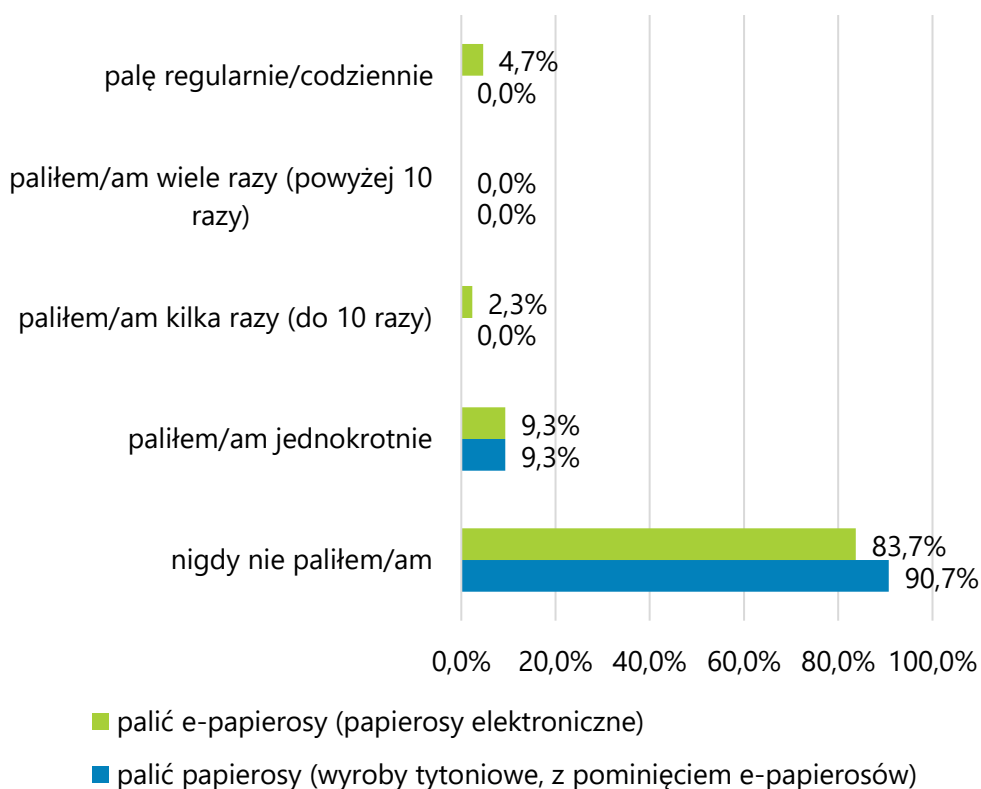
Tabela 11. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=10

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	70,0%	7
1 – 2 razy	30,0%	3
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	0,0%	0

Problem nikotynowy

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji respondentów wynika, że kontakt z papierosami tradycyjnymi miało 9,3% ankietowanych, którzy palili je jednokrotnie.

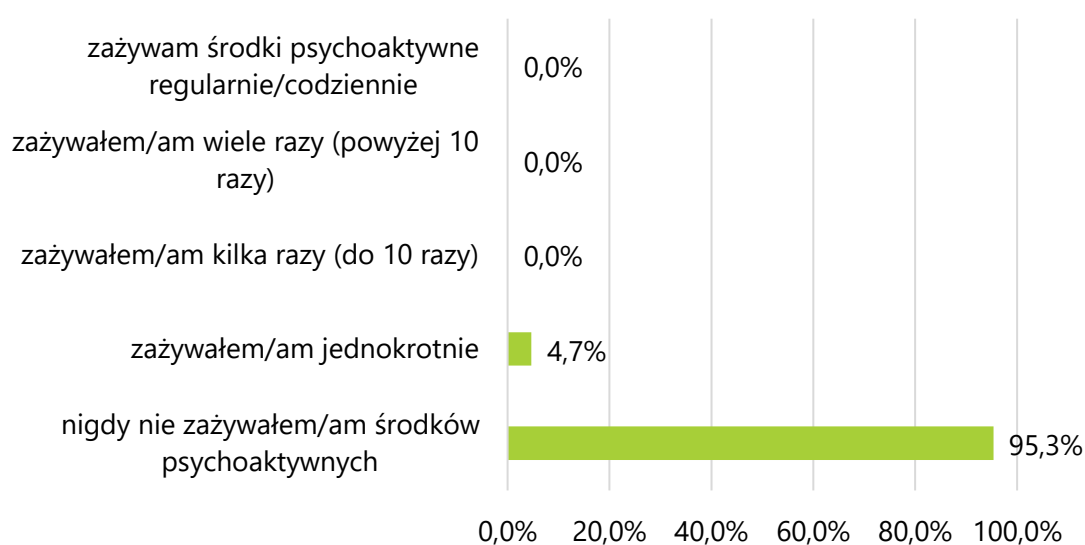
Jak wynika z badań, po e-papierosy sięgnęło 16,3% ankietowanych, w tym 9,3% paliło je jednokrotnie, 2,3% – kilka razy (do 10 razy), natomiast 4,7% uczniów pali papierosy elektroniczne regularnie/codziennie.

Wykres 10. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=43

Problem narkotykowy

Następny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że 4,7% z nich sięgnęło po substancje psychoaktywne raz w życiu.

Wykres 11. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=43

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Można zauważyć, że w tym okresie 2 osoby sięgnęły po nie 1-2 razy (100,0%).

Tabela 12. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	0,0%	0
1 – 2 razy	100,0%	2
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	0,0%	0

Kolejna tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Jak wynika z odpowiedzi, 2 badanych wskazało na inne substancje, w tym *snusy* (100,0%).

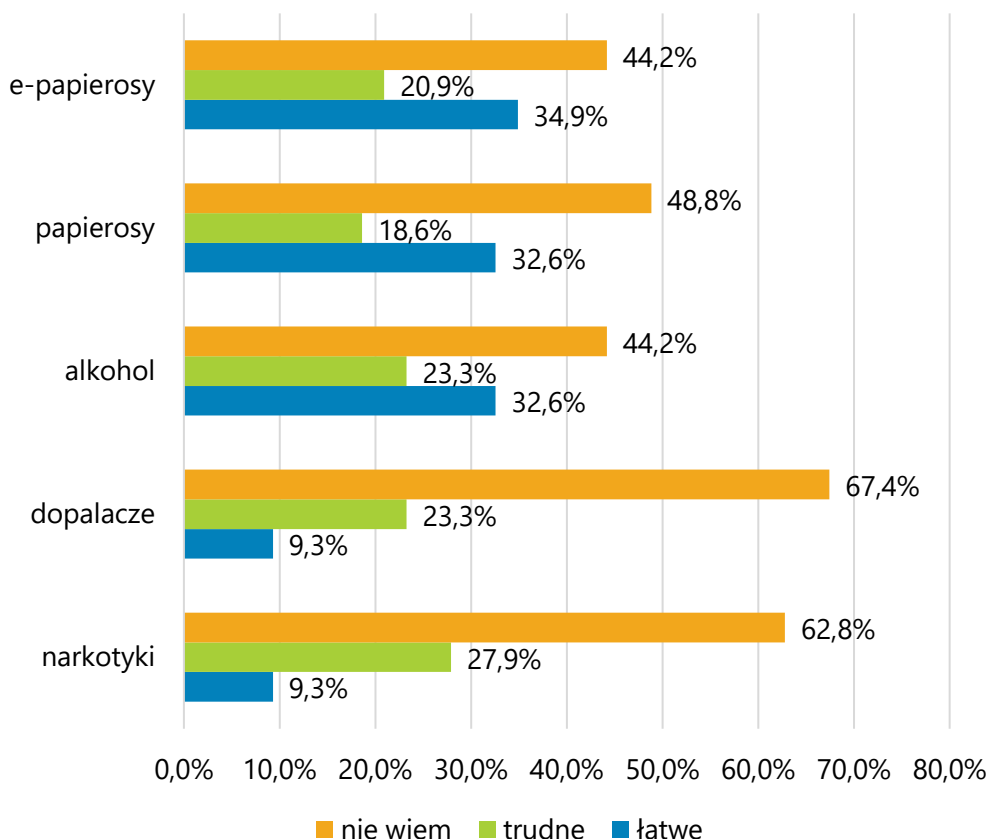
Tabela 13. Jakie były to substancje? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
inne	100,0%	2
marihuana	0,0%	0
amfetamina	0,0%	0
mefedron	0,0%	0
dopalacze	0,0%	0
leki w celu odurzenia	0,0%	0

W następnej kolejności uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- ❖ narkotyki są łatwe do zdobycia dla 9,3% ankietowanych, a trudne dla 27,9%,
- ❖ dopalacze są łatwe do zdobycia dla 9,3% badanych, a trudne dla 23,3%,
- ❖ alkohol jest łatwy do zdobycia dla 32,6% respondentów, a trudny dla 23,3%,
- ❖ papierosy są łatwe do zdobycia dla 32,6% ankietowanych, a trudne dla 18,6%,
- ❖ e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 34,9% osób, a trudne dla 20,9%.

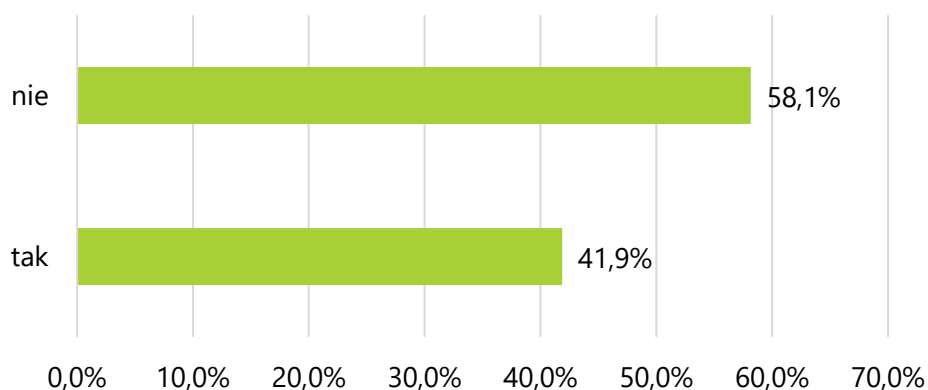
Wykres 12. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=43

Problem przemocy

Kolejne pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Lubniewice. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 41,9% badanych.

Wykres 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=43

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 13 osób (76,5%). 4 respondentów wskazało na inne osoby wymieniając konkretne imiona (23,5%), 3 badanych doznało przemocy ze strony kolegów/koleżanek spoza szkoły (17,6%), 2 uczniów wyróżniło rodzeństwo (11,8%), natomiast 1 osoba wskazała na rodziców (5,9%). 1 ankietowany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 14. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=17

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	76,5%	13
inne osoby	23,5%	4
koledzy/koleżanki spoza szkoły	17,6%	3
rodzeństwo	11,8%	2
rodzice	5,9%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejna tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- ❖ przemocy fizycznej doznało 12 badanych (66,7%),
- ❖ przemocy psychicznej doświadczyło 6 uczniów (33,3%),
- ❖ przemocy seksualnej i zaniedbania doświadczyło po 1 respondencie (po 5,6%).

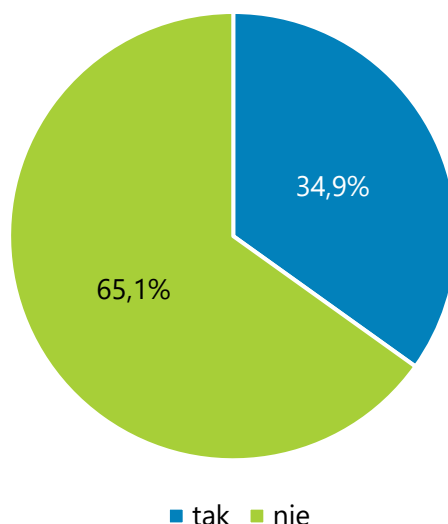
Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=18

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	66,7%	12
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	33,3%	6
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	5,6%	1
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	5,6%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedział co trzeci uczeń, tj. 34,9%.

Wykres 14. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=43

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że przemoc psychiczną i fizyczną zastosowało po 9 ankietowanych (po 64,3%). 1 badany pominął to pytanie.

Tabela 16. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N= 14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	64,3%	9
przeżywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	64,3%	9
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec uczniów z ich szkoły – wskazało na to 9 osób (64,3%), natomiast odpowiedzi po 4 respondentów padły na kolegów/koleżanki spoza szkoły

oraz rodzeństwo (po 28,6%). 2 ankietowanych przyznało się do stosowania przemocy wobec innych osób, wymieniając konkretne imiona (14,3%). 1 badany pominął to pytanie.

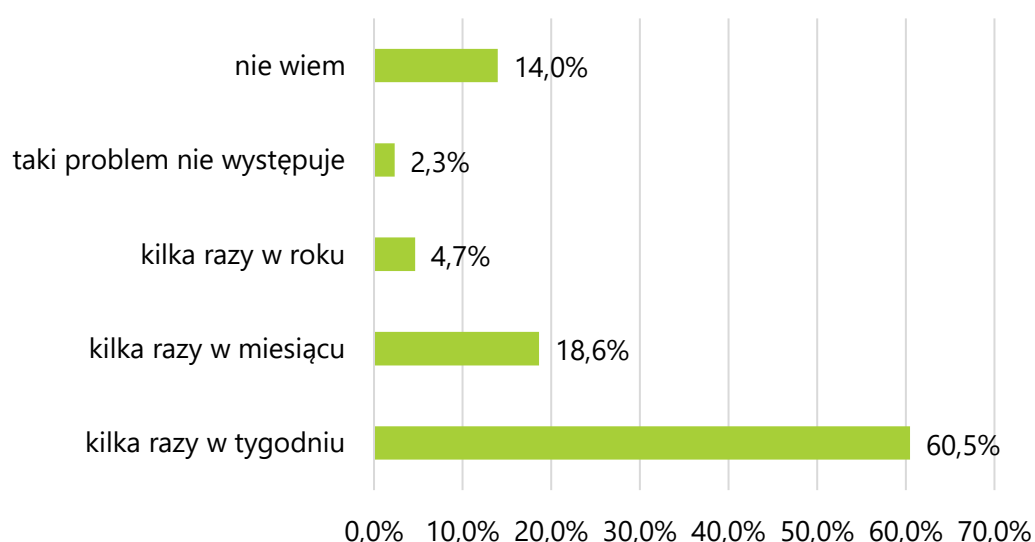
Tabela 17. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N= 14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	64,3%	9
kolegów/koleżanek spoza szkoły	28,6%	4
rodzeństwa	28,6%	4
innych osób	14,3%	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

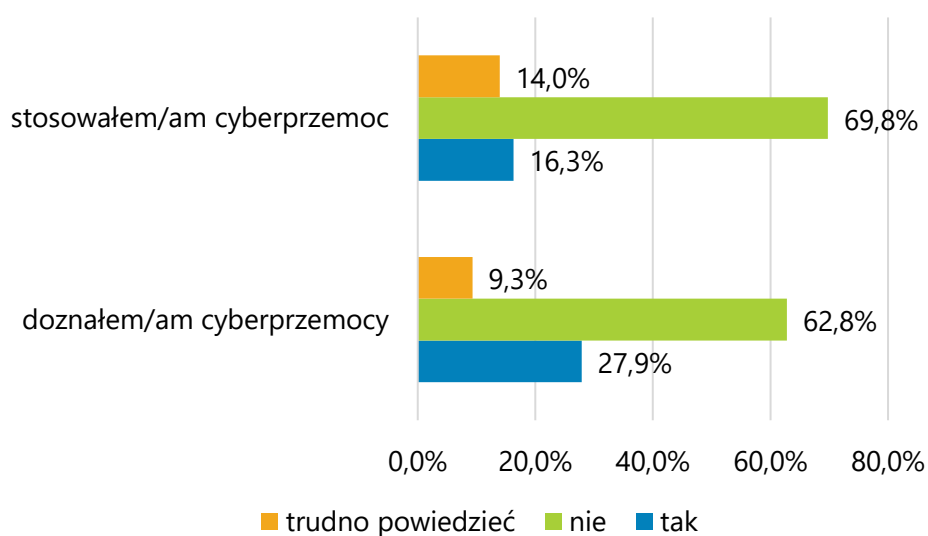
Następne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole. 14,0% osób nie potrafiło określić, czy ten problem jest obecny, z kolei zdaniem 2,3% przemoc między uczniami w szkole nie występuje. Respondenci, którzy przyznali, że w ich szkole się to zdarza stanowią 83,8% wszystkich badanych, przy czym 4,7% z nich przyznało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w roku, w opinii 18,6% uczniów – kilka razy w miesiącu, natomiast 60,5% ankietowanych odpowiedziało, iż problem przemocy między uczniami zauważa kilka razy w tygodniu.

Wykres 15. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=43

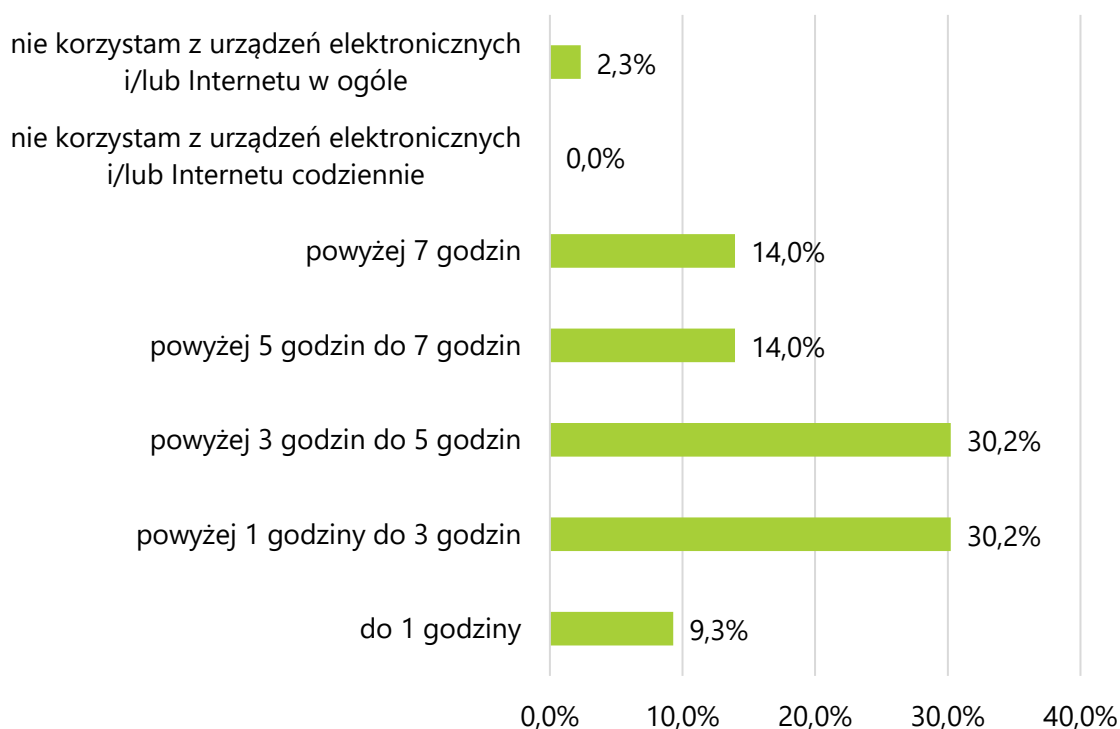
Następnie uczniowie biorący udział w badaniu mieli odpowiedzieć na pytanie, czy sami stosowali lub doświadczyli cyberprzemocy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy. 27,9% uczniów stwierdziło, że doświadczyło cyberprzemocy, natomiast 9,3% osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że odsetek 16,3% respondentów przyznał się do stosowania przemocy w Internecie, jednocześnie 14,0% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 16. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyludzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=43

Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często uczniowie z gminy Lubniewice korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Pierwsze pytanie miało zweryfikować, ile czasu w ciągu dnia uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Badanie wykazało, że znaczna część młodych mieszkańców poświęca na korzystanie z tego typu urządzeń powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie oraz powyżej 3 godziny do 5 godzin dziennie (po 30,2%). Po 14,0% ankietowanych przeznacza na to powyżej 5 godzin do 7 godzin dziennie oraz powyżej 7 godzin dziennie. Tylko 9,3% uczniów korzysta z nich do 1 godziny dziennie, a 2,3% badanych podało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

Wykres 17. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=43

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Tego typu zachowanie zadeklarowało 17 osób (40,4%), w tym po 4 badanym zdarza się to bardzo często lub miało miejsce raz (po 9,5%), a 9 respondentom – czasami (21,4%).

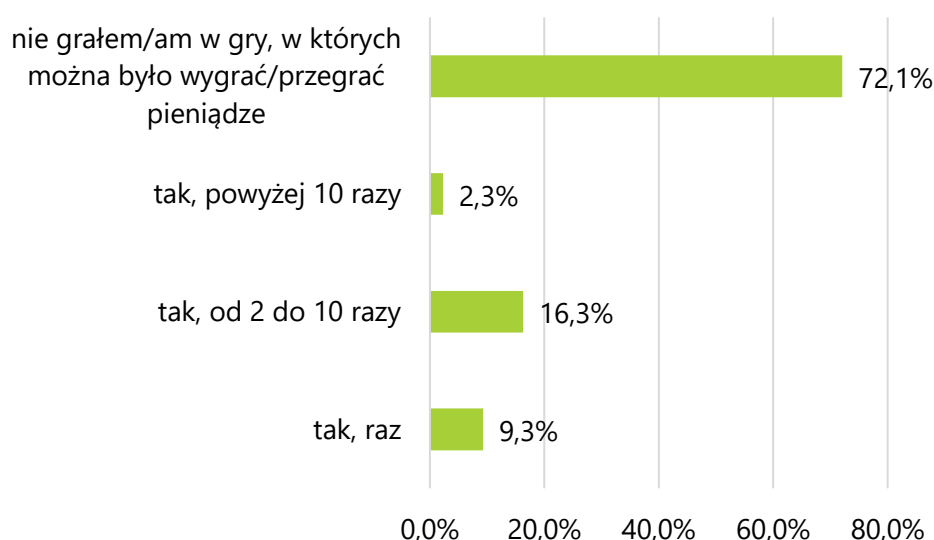
Tabela 18. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=42

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	9,5%	4
tak, często	0,0%	0
tak, czasami	21,4%	9
tak, jednokrotnie	9,5%	4
nie	59,5%	25

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 27,9% badanych. Wśród tych osób 9,3% grało w nie jednokrotnie, 16,3% – od 2 do 10 razy, z kolei 2,3% – powyżej 10 razy.

Wykres 18. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrażki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)?
N=43

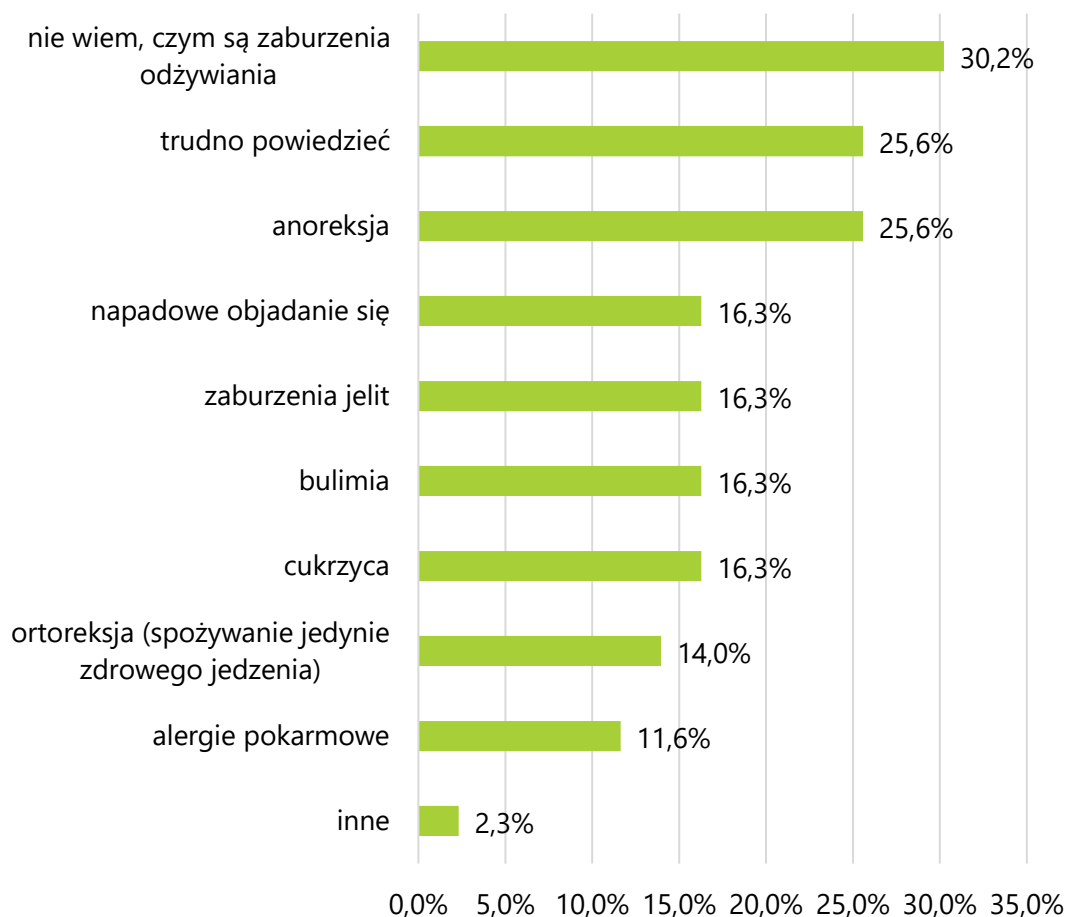

Zaburzenia odżywiania

Kolejna część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Lubniewice dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Blisko co trzeci ankietowany nie wie, czym są zaburzenia odżywiania (30,2%), natomiast co czwartemu trudno było odpowiedzieć na to pytanie (25,6%). Na anoreksję wskazało 25,6% uczniów, z kolei po 16,3% wyróżniło napadowe objadanie się, bulimię oraz błędnie zaburzenia jelit i cukrzycę. Z odpowiedzi badanych wynika, iż błędną wiedzę w tym zakresie ma 11,6% uczniów, w opinii których do

zaburzeń odżywiania zalicza się alergie pokarmowe, a na ortoreksję wskazało 14,0% osób.

Wykres 19. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=43

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

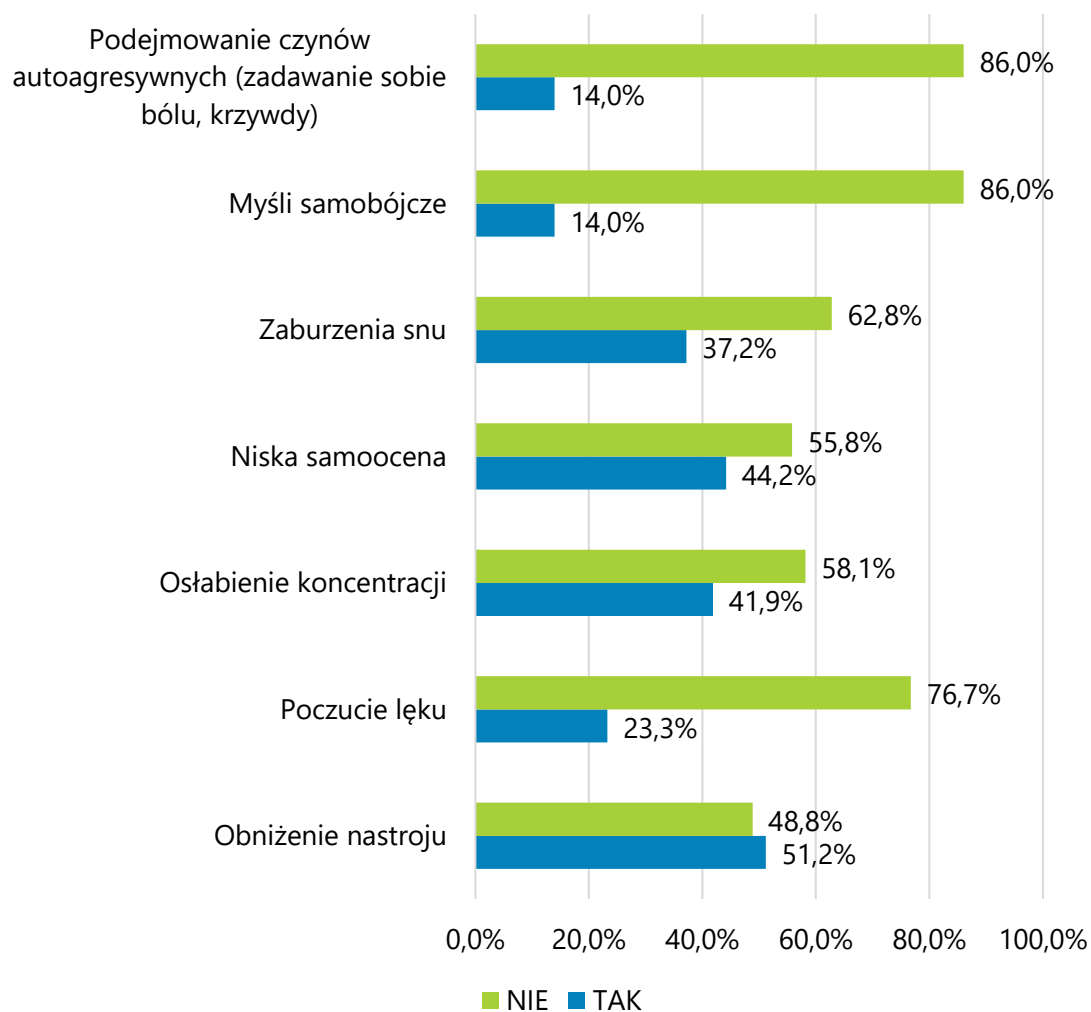
Zdrowie psychiczne

W kolejnej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Lubniewice, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 51,2% respondentów w tym okresie doświadczyło obniżenia nastroju, 44,2% uczniów miało niską samoocenę, z kolei 41,9% doznało osłabienia koncentracji. Średnio co trzeciemu badanemu towarzyszyły

zaburzenia snu (37,2%), a blisko co czwarty odczuwał poczucie lęku (23,3%). Po 14,0% uczniów miało myśli samobójcze oraz podejmowało się w tym czasie czynów autoagresywnych.

Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=43

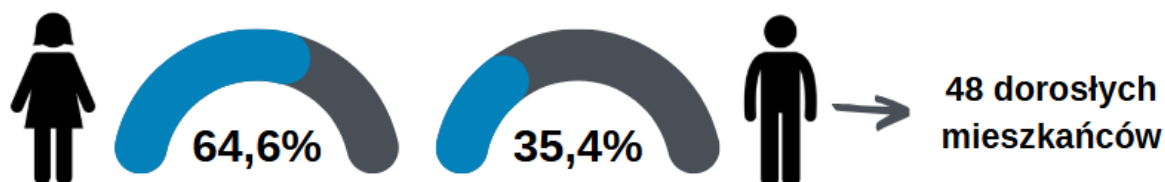
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Lubniewice, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej. Analizie poddano również kwestie związane z rynkiem pracy, ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz sytuacją osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

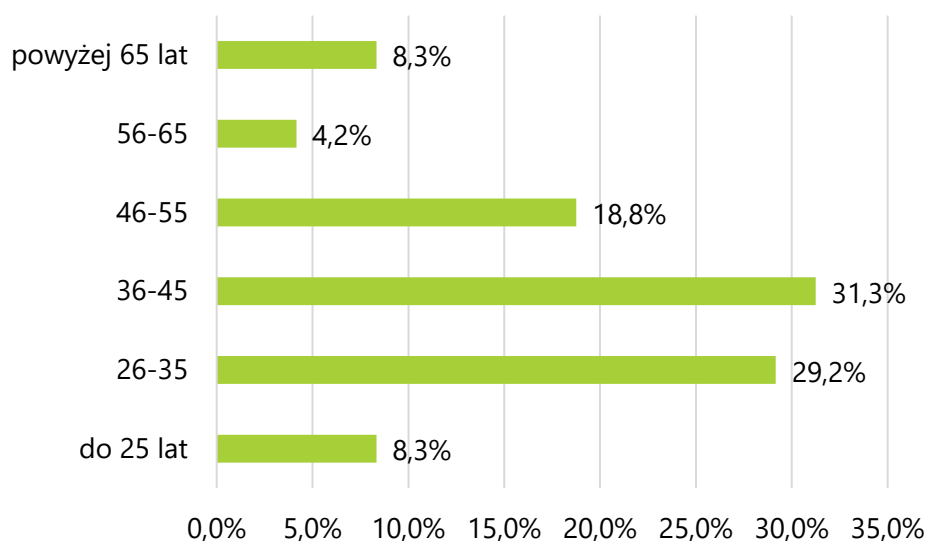
Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Lubniewice wzięło udział 48 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że więcej ankiet wypełniły kobiety – stanowiły one 64,6% ogółu, natomiast mężczyźni – 35,4%.

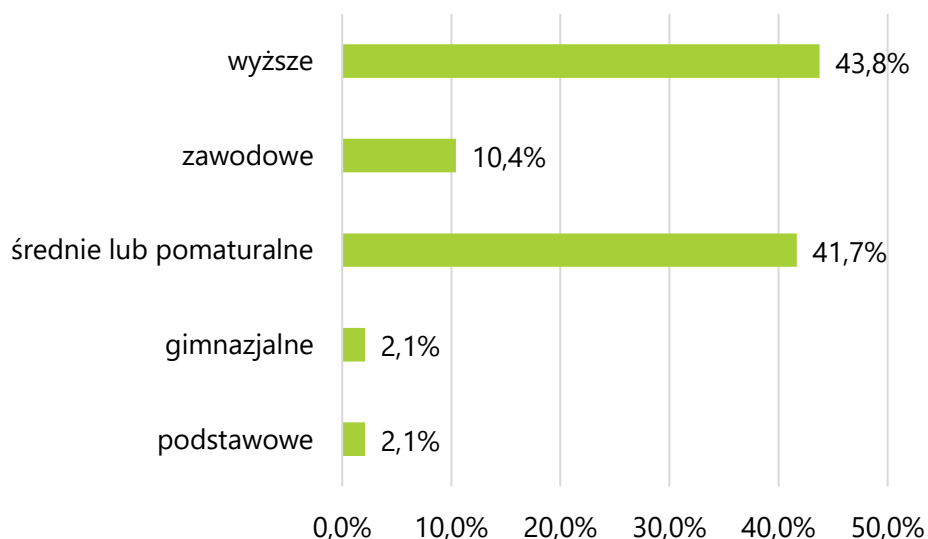
Rysunek 6. Płeć: N=48

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (31,3%), a następnie mający 26-35 lat (29,2%). W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 46-55 lat (18,8%). Respondenci do 25 roku życia oraz powyżej 65 lat stanowili po 8,3% próby badawczej, natomiast najmniejszy odsetek to mieszkańcy powyżej w wieku 56-65 lat (4,2%).

Wykres 21. Wiek: N=48

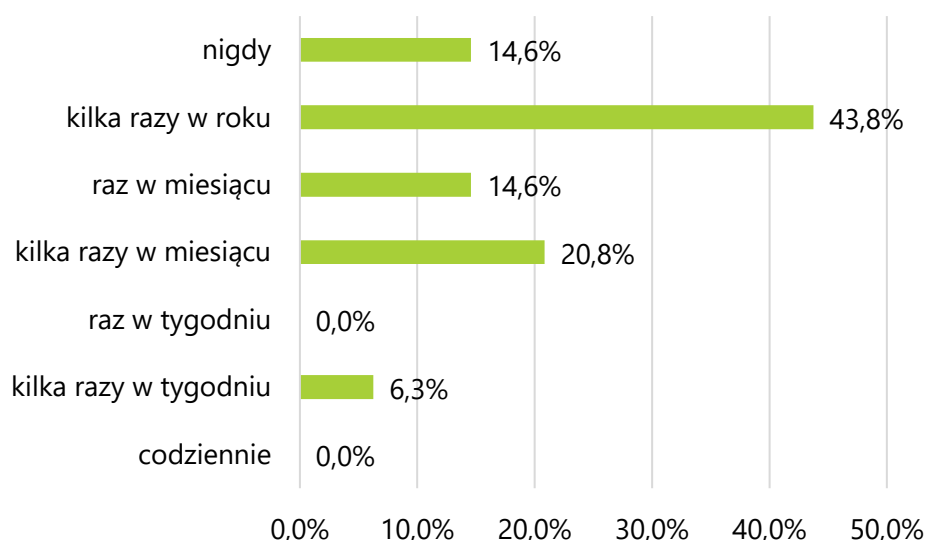
Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. 43,8% próby badawczej stanowili mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym, 41,7% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, natomiast 10,4% – zawodowym. Po 2,1% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie podstawowym lub gimnazjalnym.

Wykres 22. Wykształcenie: N=48

Problem alkoholowy

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Możemy zauważyć, iż 6,3% ankietowanych sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 20,8% – kilka razy w miesiącu, a 14,6% – raz w miesiącu. 43,8% respondentów podało, że pije alkohol kilka razy w roku, natomiast abstynencję zadeklarowało 14,6% osób.

Wykres 23. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=48

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Odpowiedzi mieszkańców są następujące: większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (38 osób, tj. 92,7%). 3 respondentów wskazało, że doszło do tego 1 raz (7,3%).

Tabela 19. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=41

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
1 raz	7,3%	3
2-5 razy	0,0%	0
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	0,0%	0
ani razu	92,7%	38

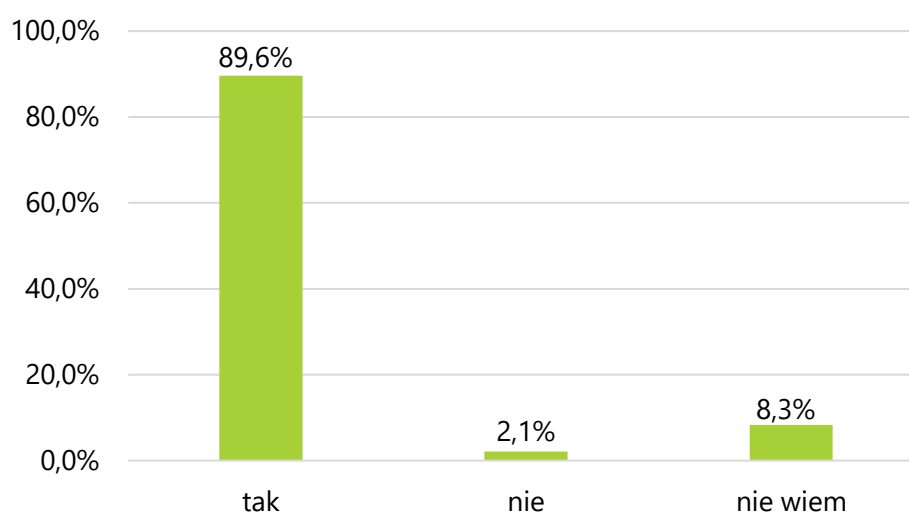
Kolejną analizowaną kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Większość respondentów odpowiedziała, że nigdy nie kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości (34 osoby, tj. 82,9%). 7 badanych odpowiadających na to pytanie nie posiada prawa jazdy (17,1%).

Tabela 20. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=41

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	82,9%	34
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarza mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarza mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	17,1%	7

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród nieznaczej części mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie. Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 8,3% badanych, natomiast „nie” – 2,1% osób. 89,6% respondentów przyznało, że spożywanie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka.

Wykres 24. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=48

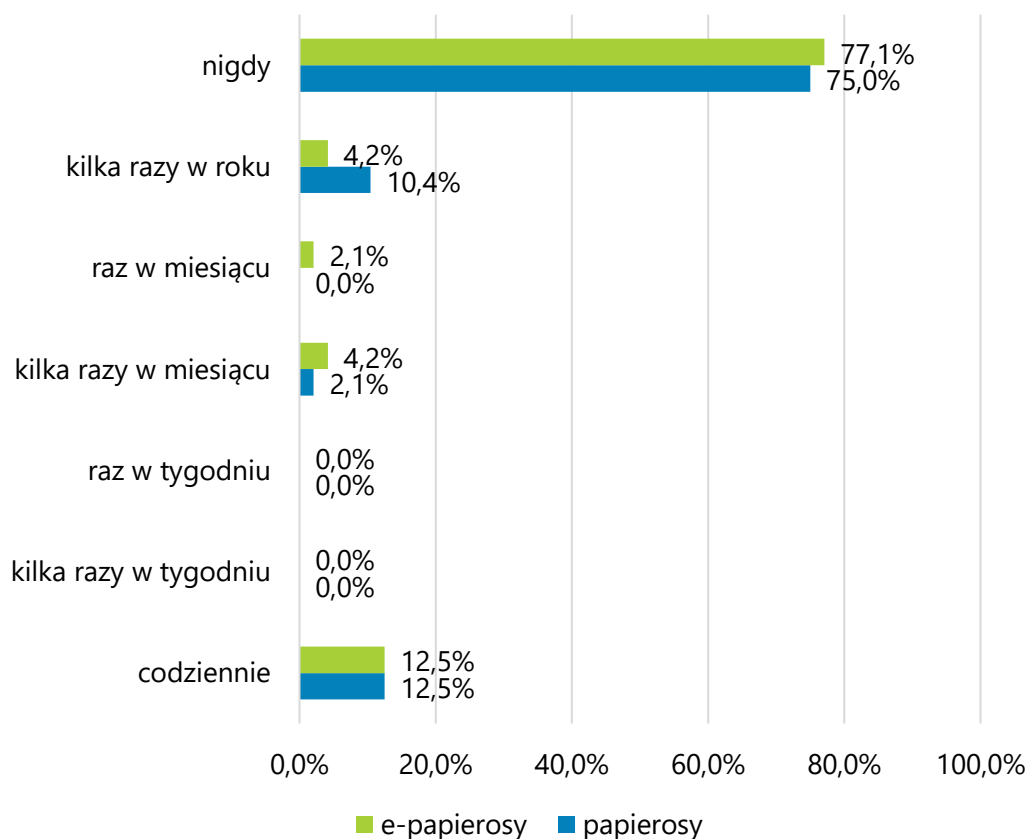

Problem nikotynowy

Drugi z badanych obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców Gminy. Spośród wszystkich badanych osób papierosy tradycyjne pali 25,0%, przy czym 10,4% ankietowanych sięga po nie kilka razy w roku, 2,1% – kilka razy w miesiącu, natomiast 12,5% podaje, że pali papierosy codziennie.

Po elektroniczne papierosy sięga 23,0% respondentów, przy czym po 4,2% z nich robi to kilka razy w roku oraz kilka razy w miesiącu, 2,1% – raz w miesiącu, natomiast 12,5% – codziennie.

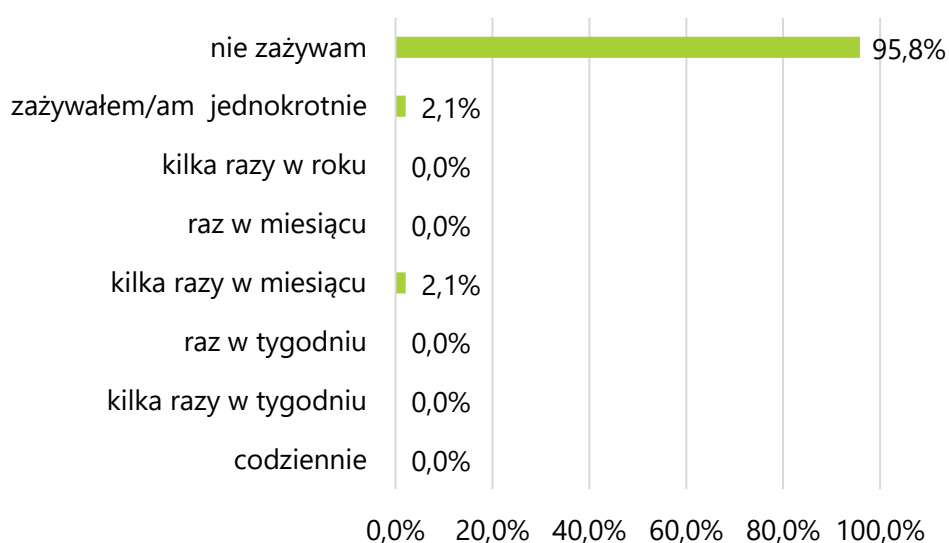
Wykres 25. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=48

Problem narkotykowy

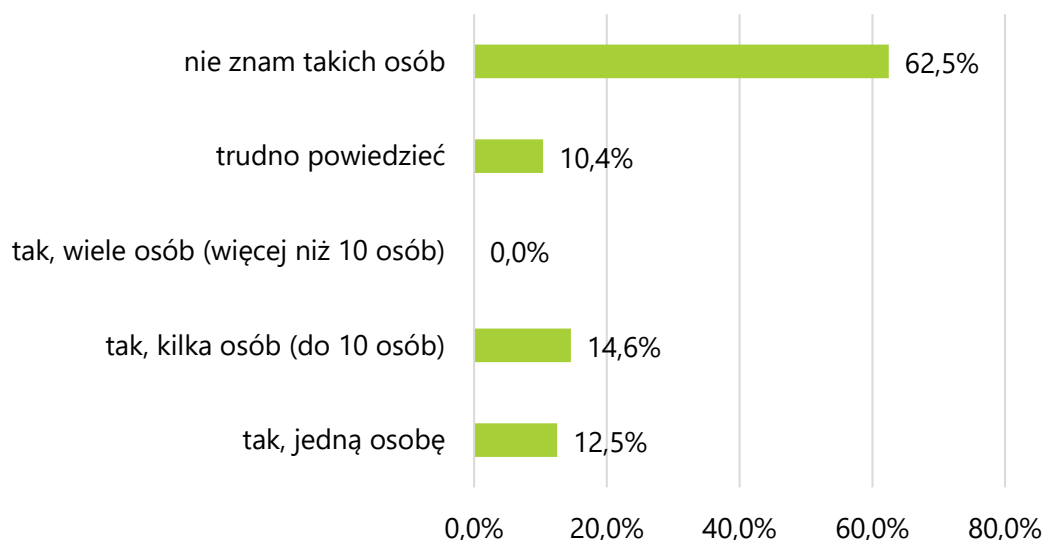
Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali zażywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy. Sięganie po tego typu substancje zadeklarowało 4,2% respondentów, w tym po 2,1% robi to kilka razy w miesiącu lub zażywało je raz w życiu.

Wykres 26. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=48

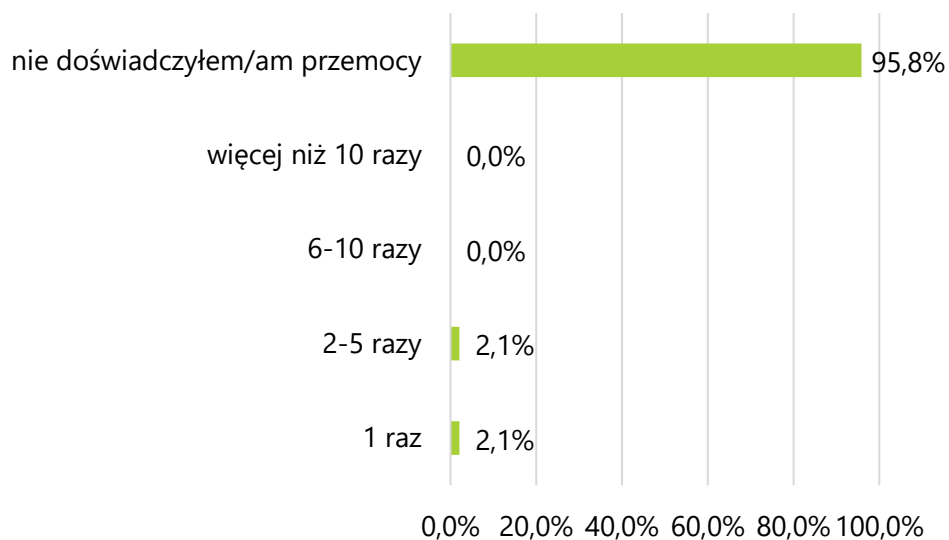

Problem przemocy

Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy. Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej. 14,6% respondentów odpowiedziało, że zna kilka takich osób (do 10), a 12,5% badanych zna jedną osobę, która doznaje przemocy. 10,4% ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, natomiast ponad połowa badanych zadeklarowała, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu (62,5%).

Wykres 27. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=48

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy doznało 4,2% mieszkańców, wśród których po 2,1% doświadczyło jej 1 raz lub 2-5 razy.

Wykres 28. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=48

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 2 badanych doznało przemocy psychicznej (100,0%).

Tabela 21. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=2

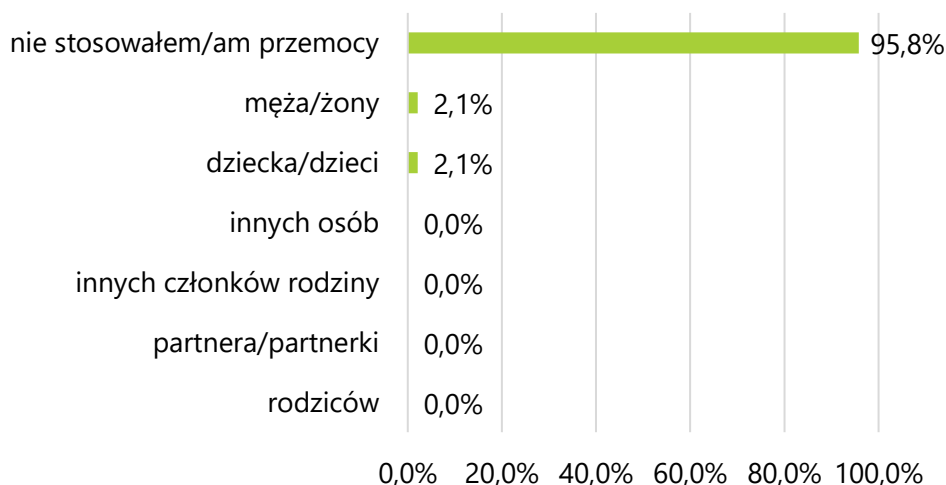
Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0%	2
przemoc fizyczna	0,0%	0
przemoc seksualna	0,0%	0
przemoc ekonomiczna	0,0%	0
zaniedbanie	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Jak widać na poniższej tabeli, 2 badanych doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (100,0%).

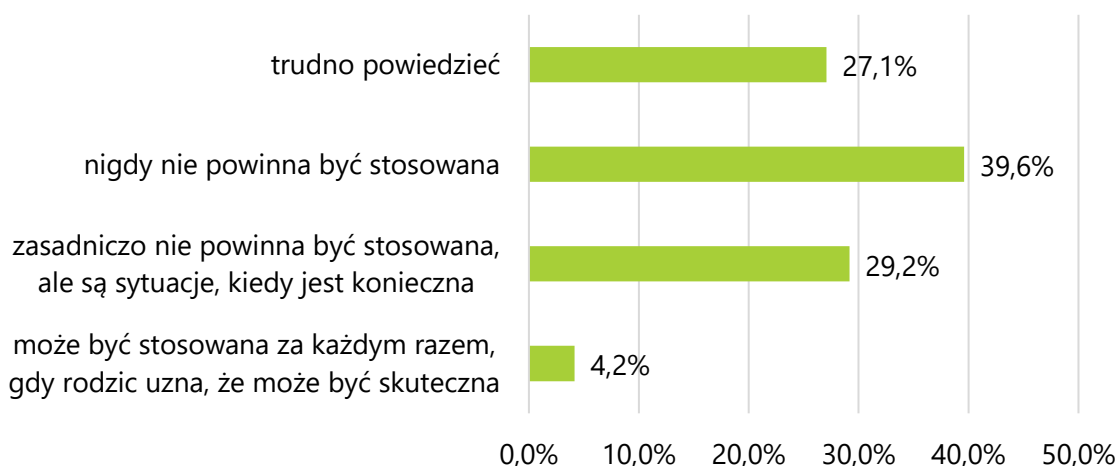
Tabela 22. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	100,0%	2
rodzice	0,0%	0
inni członkowie rodziny	0,0%	0
mąż/żona	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

Mieszkańcy zostali poproszeni również o odpowiedź na pytanie dotyczące stosowania przemocy przez nich samych. Do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy przyznało się 4,2% badanych mieszkańców, spośród których po 2,1% kierowało ją wobec męża/żony lub dziecka/dzieci.

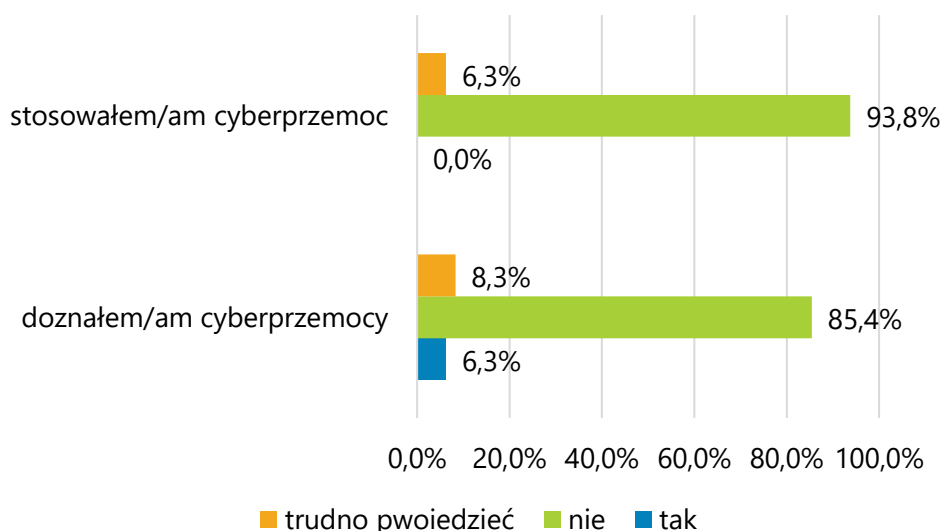
Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=48

Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kar fizycznych nie neguje 33,4% badanych, z czego 4,2% ankietowanych uważa, że mogą one być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne, a 29,2% respondentów twierdzi, że nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, w których takie kary są konieczne. Jednocześnie 27,1% dorosłych mieszkańców udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Kary fizyczne nie powinny być nigdy stosowane według 39,6% badanych.

Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=48

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 6,3% badanych. Trudności z odpowiedzią na to pytanie miało 8,3% osób. Do stosowania przemocy w Internecie nie przyznał się żaden ankietowany, natomiast 6,3% wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

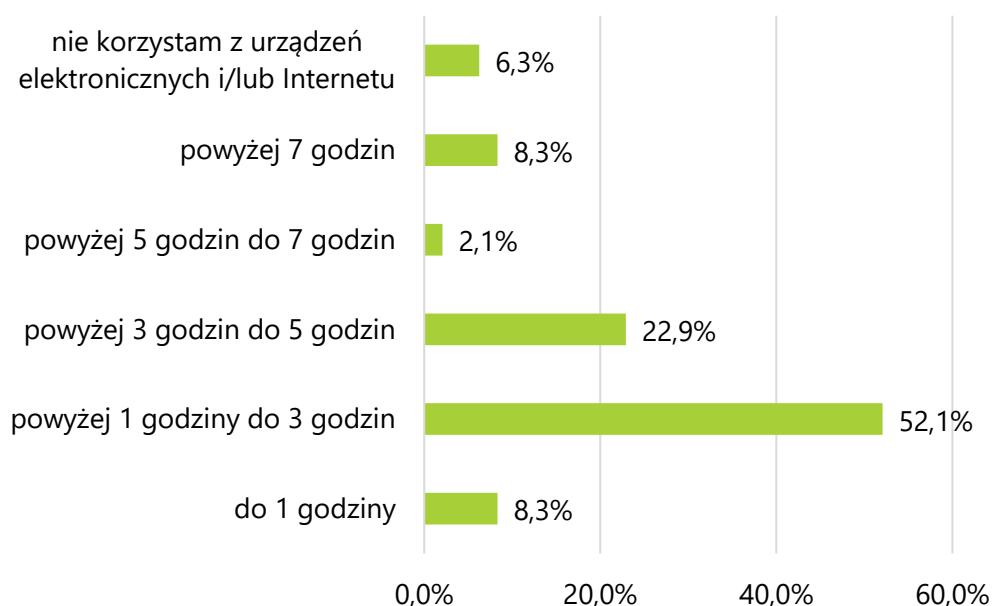
Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=48

Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu

Kolejny blok pytań miał na celu zweryfikować w jaki sposób oraz jak często dorośli mieszkańcy gminy Lubniewice korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż najwięcej osób poświęca na to powyżej 1 godziny do 3 godzin (52,1%). 22,9% respondentów spędza w ten sposób powyżej 3 godzin do 5 godzin, natomiast 8,3% badanych – do 1 godziny w ciągu dnia. 2,1% ankietowanych korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu od 5 godzin do 7 godzin, z kolei 8,3% – powyżej 7 godzin dziennie. 6,3% badanych nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

Wykres 32. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=48

W dalszej kolejności mieszkańcy mieli odpowiedzieć na pytanie, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Twierdząco odpowiedziało 23 ankietowanych (51,1%), a przecząco – 12 osób (26,7%). 6 badanych trudno było odpowiedzieć na to pytanie (13,3%), z kolei 4 respondentów nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (8,9%).

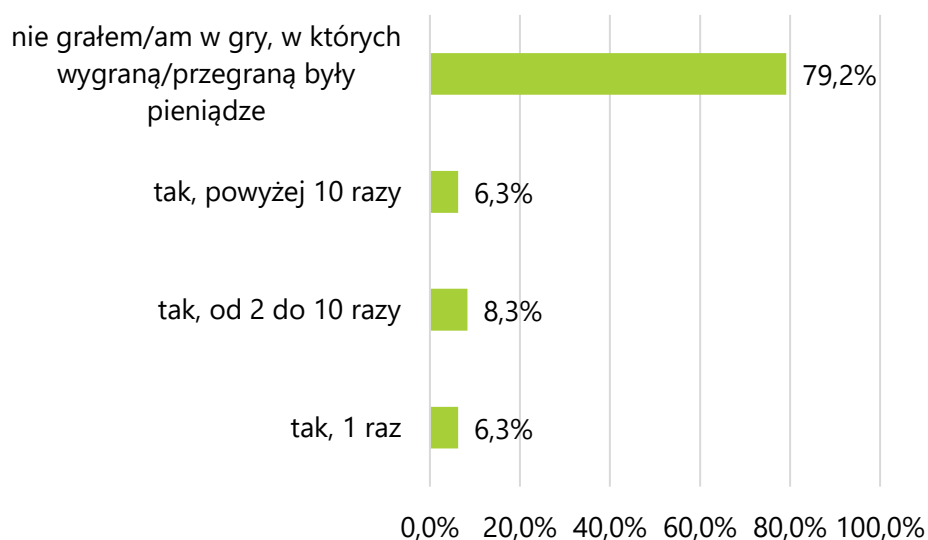
Tabela 23. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=45

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
tak	51,1%	23
nie	26,7%	12
trudno powiedzieć	13,3%	6
nie przewiduję określonego czasu	8,9%	4

Hazard

W celu określenia skali podejmowania zachowań hazardowych respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze. Zebrany materiał badawczy wykazał, że styczność z takimi grami miało 20,9% dorosłych mieszkańców, wśród których po 6,3% badanych wskazało, że grało 1 raz lub powyżej 10 razy, natomiast 8,3% – od 2 do 10 razy.

Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną /przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie, itp.)? N=48

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 4 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (41,0%), połowa badanych temu zaprzeczyła (5 osób, tj. 50,0%), z kolei 1 respondent miał problemy z odpowiedzią na to pytanie (10,0%).

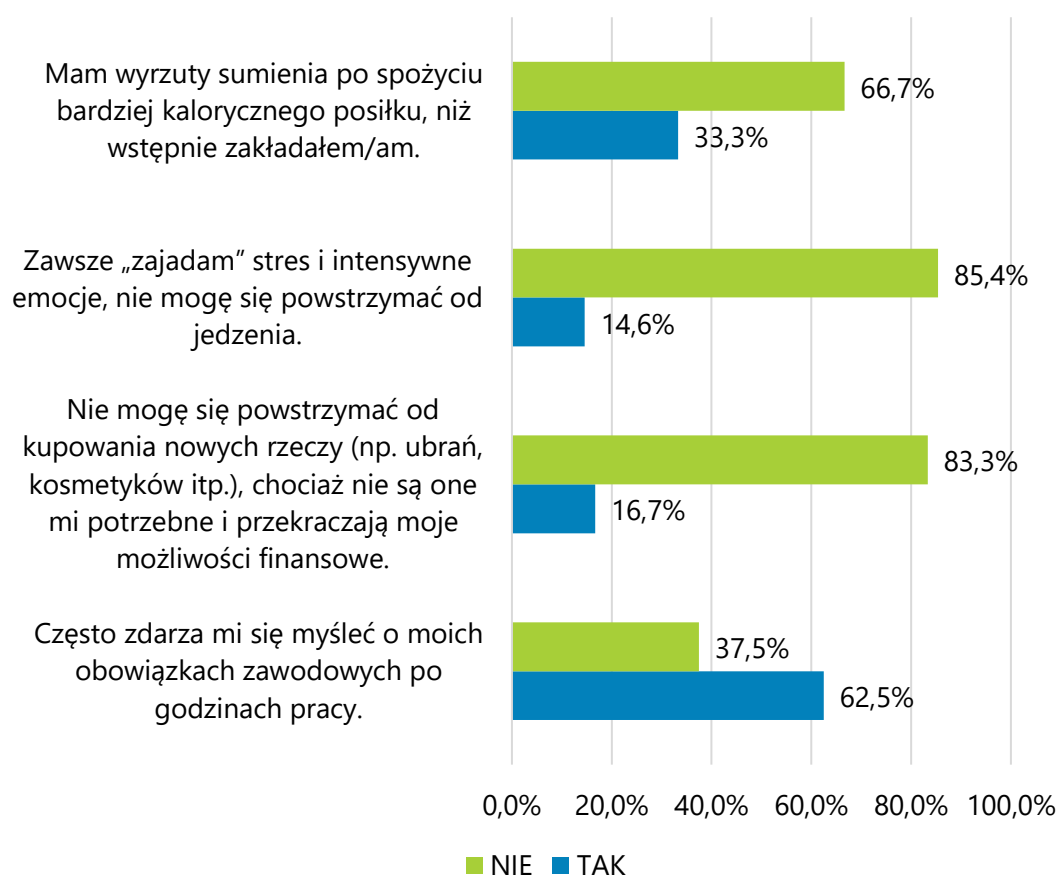
Tabela 24. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=10

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	40,0%	4
nie	50,0%	5
trudno powiedzieć	10,0%	1

Inne uzależnienia behawioralne

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Lubniewice, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych oraz zakresu zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm jest przykładem uzależnienia behawioralnego, które w okresie ostatnich lat zwiększyło swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności. Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie zakupów, odżywiania oraz pracy. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

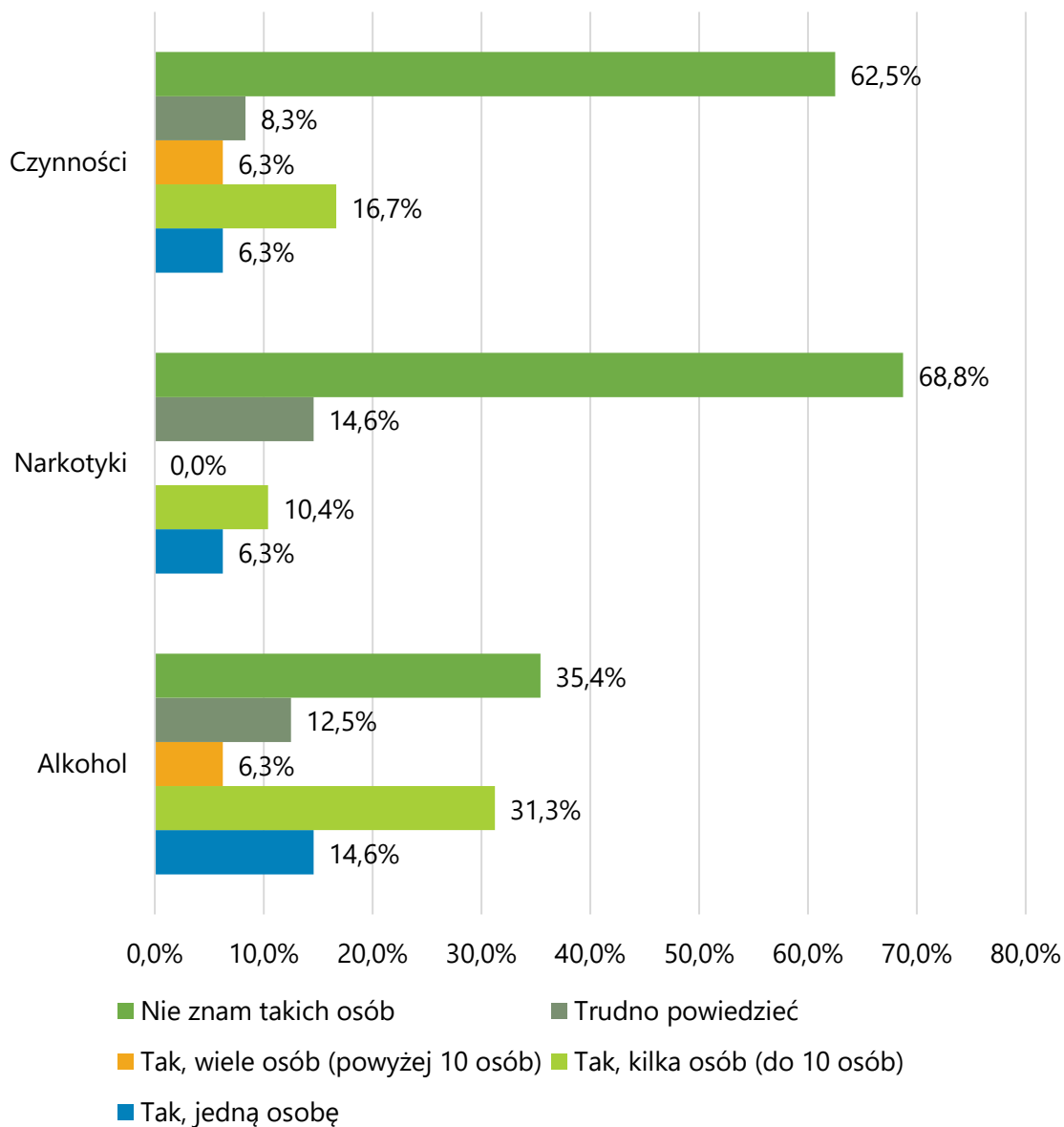
- ❖ wśród badanych 33,3% ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładało;
- ❖ 14,6% ankietowanych zawsze zajada stres i inne intensywne emocje i nie może się powstrzymać od jedzenia;
- ❖ 16,7% ankietowanych przyznało, iż nie może się powstrzymać od kupowania nowych rzeczy, chociaż nie są one im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe;
- ❖ ponad połowa osób biorących udział w badaniu często myśli o swoich obowiązkach zawodowych po godzinach pracy (62,5%).

Wykres 34. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=48

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać, czy znają kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych itp. Z przeprowadzonych badań wynika, iż:

- ❖ 52,2% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 14,6% jedną osobę, 31,3% – kilka osób (do 10), 6,3% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 35,4% ankietowanych odpowiedziało, że nie zna takich osób;
- ❖ 16,7% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 6,3% jedną osobę, a 10,4% – kilka osób (do 10), natomiast 68,8% ankietowanych odpowiedziało, że nie zna takich osób;
- ❖ 29,3% badanych zna osoby, których dotyczy problem uzależnień behawioralnych, w tym: po 6,3% jedną osobę lub wiele osób (powyżej 10), 16,7% – kilka osób (do 10), natomiast 62,5% ankietowanych odpowiedziało, że nie zna takich osób.

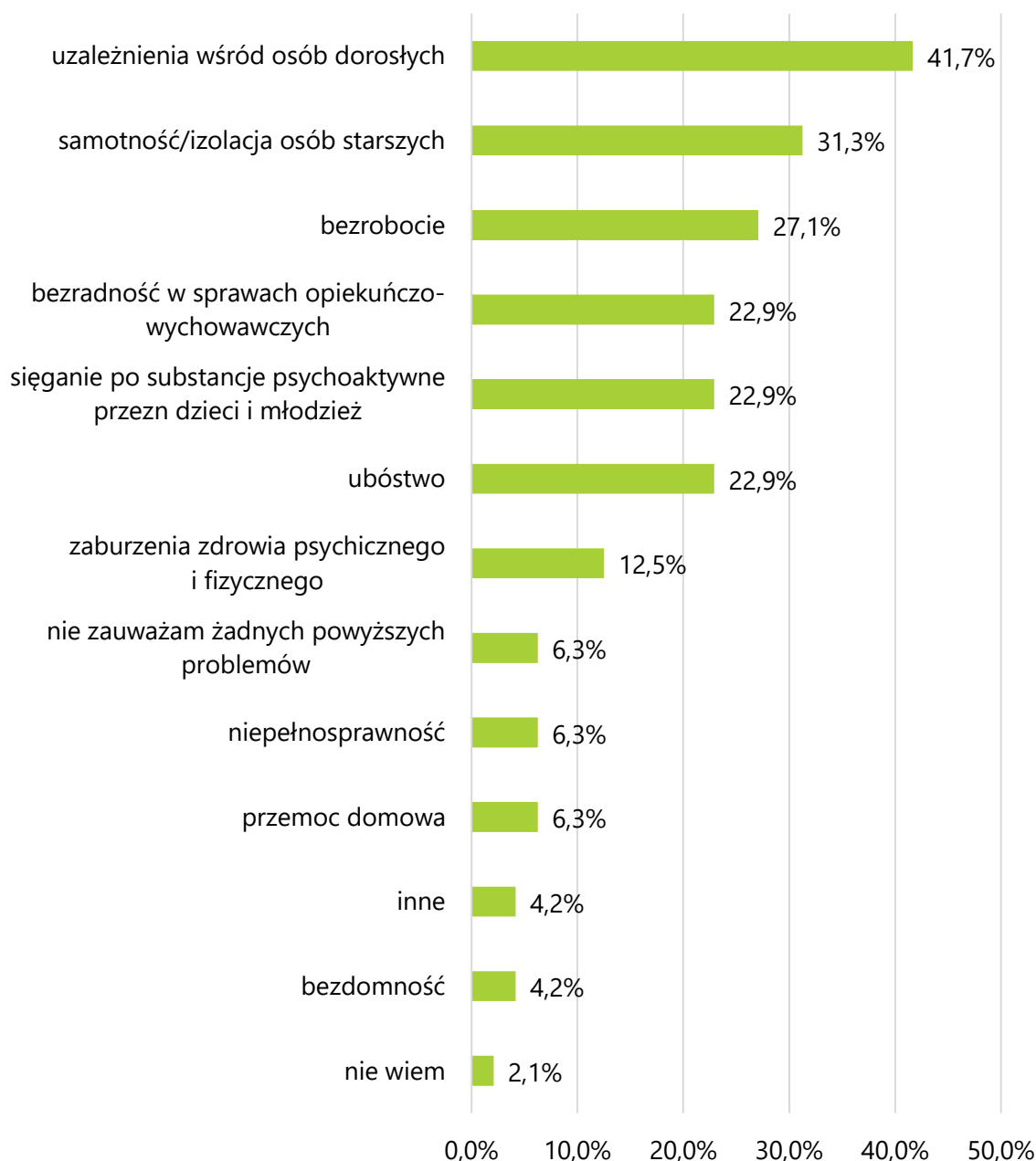
Wykres 35. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=48

Problemy społeczne

Respondenci zostali poproszeni również o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Lubniewice. Za najważniejszy problem uznano uzależnienia wśród osób dorosłych (41,7%) oraz samotność/izolację osób starszych (31,3%). Średnio co czwarty ankietowany wskazał na bezrobocie (27,1%), a w dalszej kolejności wyróżniono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież oraz ubóstwo (po 22,9%). Znacznie rzadziej wskazywano na zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego (12,5%), niepełnosprawność, przemoc domową (po 6,3%) oraz bezdomność (4,2%). 2,1% badanych miało trudności w odpowiedzi na to pytanie, z kolei 6,3% mieszkańców nie zauważa żadnych problemów występujących wśród mieszkańców gminy Lubniewice. Wśród innych odpowiedzi mieszkańcy wskazywali *na wykluczenia komunikacyjne - szczególnie w okresie letnim* oraz to, że *nauczyciele przedmiotów udzielają swoim uczniom korepetycji* (4,2%).

Wykres 36. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy?
N=48

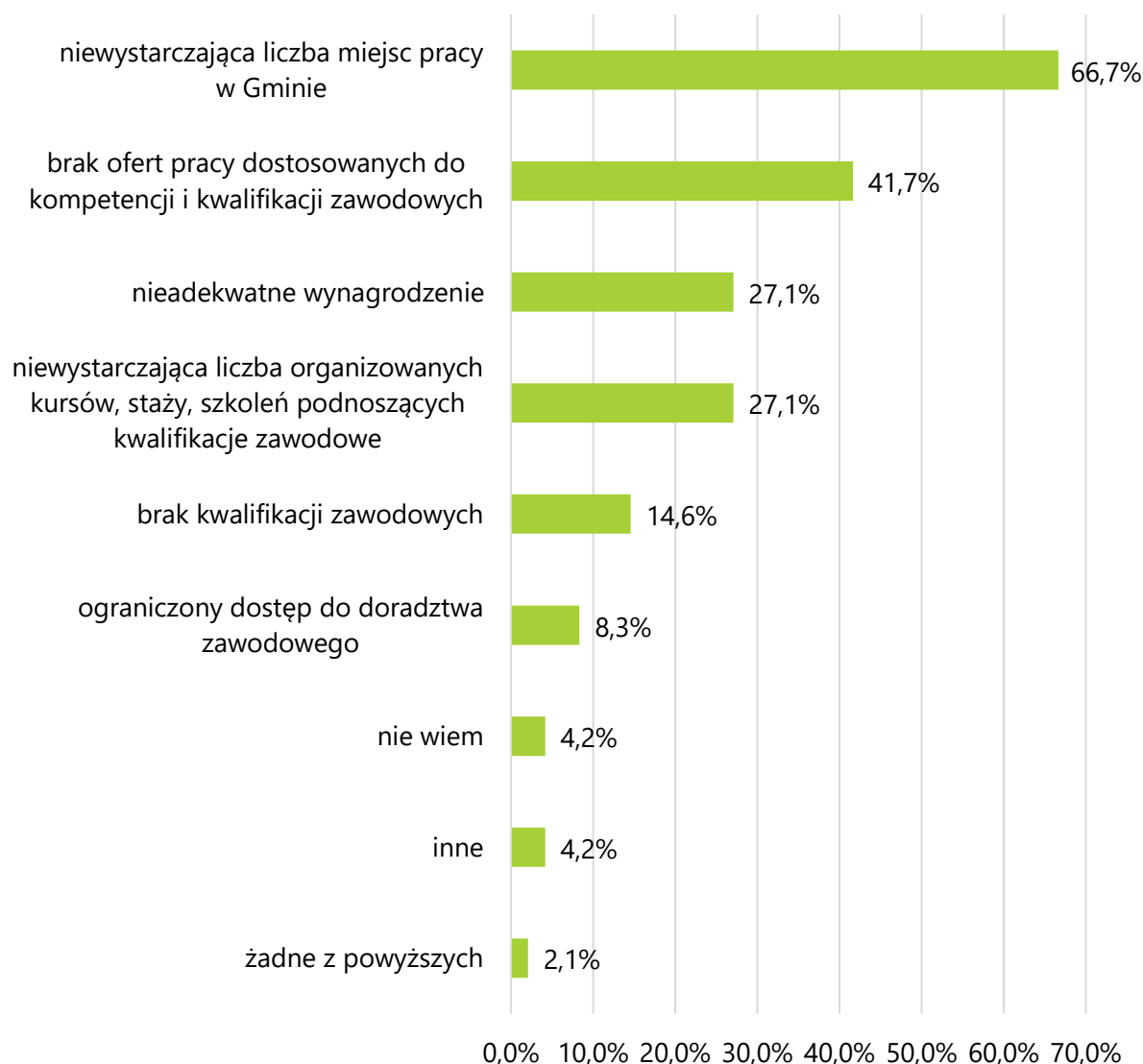
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Rynek pracy

W kolejnym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Lubniewice. Badani mieli określić, z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc

pracy w Gminie (66,7%) oraz brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (41,7%). Na nieadekwatne wynagrodzenie i niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe wskazało po 27,1% badanych, na brak kwalifikacji zawodowych – 14,6%, z kolei na ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego – 8,3% osób. 4,2% badanych nie wie, jakie trudności napotykają osoby bezrobotne w Gminie, natomiast 2,1% nie zauważa żadnego z powyższych problemów. Wśród innych odpowiedzi znalazło się *rzadkie połączenie autobusowe z osiedla Trzcińce pomiędzy Trzcińce Sulęcín a tym bardziej Trzcińce-Gorzów Wielkopolski* (4,2%).

Wykres 37. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=48

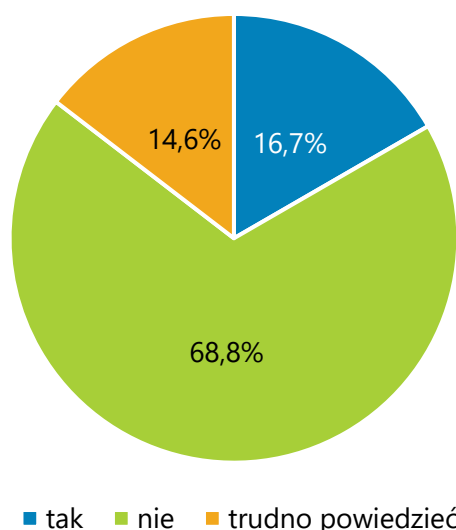

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

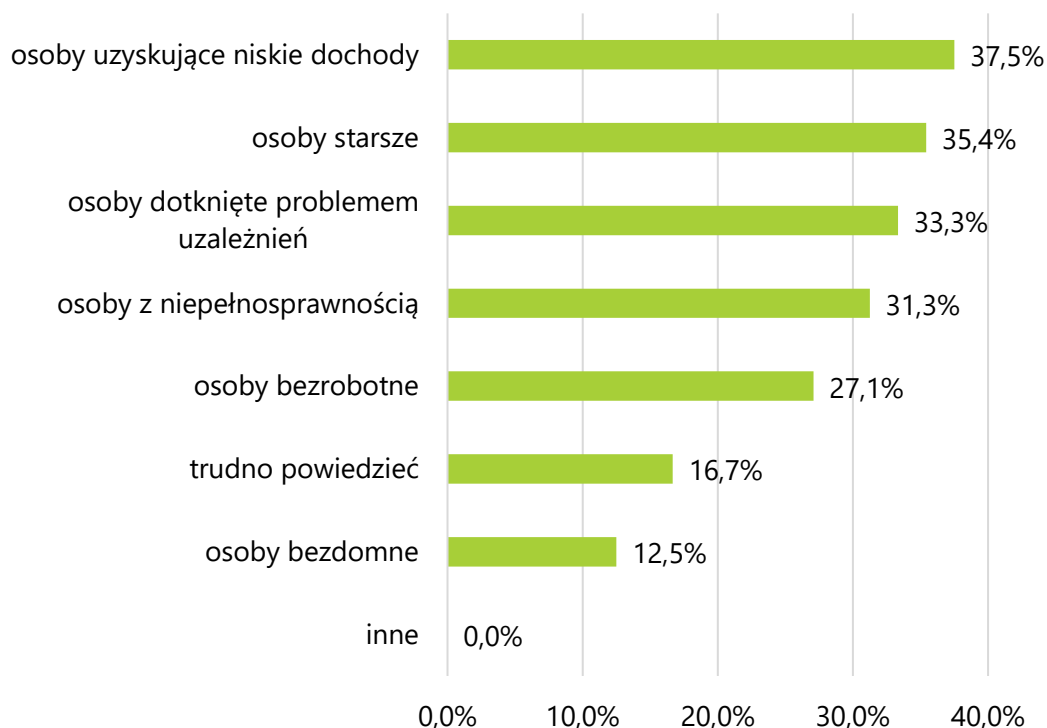
Następne pytanie dotyczyło tego, czy respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. Odpowiedzi rozkładały się na zróżnicowanym poziomie – ponad połowa osób odpowiedziała przecząco na to pytanie (68,8%), co szósty badany udzielił twierdzącej odpowiedzi (16,7%), z kolei 14,6% respondentów nie potrafiło jednoznacznie stwierdzić, czy doświadczyło takiej sytuacji.

Wykres 38. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające środki finansowe? N=48

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy osób są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Średnio co trzeci ankietowany wskazał na osoby uzyskujące niskie dochody (37,5%), osoby starsze (35,4%), osoby dotknięte problemem uzależnień (33,3%) oraz osoby z niepełnosprawnością (31,3%). Średnio co czwarty respondent wskazał na osoby bezrobotne (27,1%). Najmniejszy odsetek badanych wyróżnił osoby bezdomne (12,5%), natomiast 16,7% osób miało trudności w odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 39. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=48

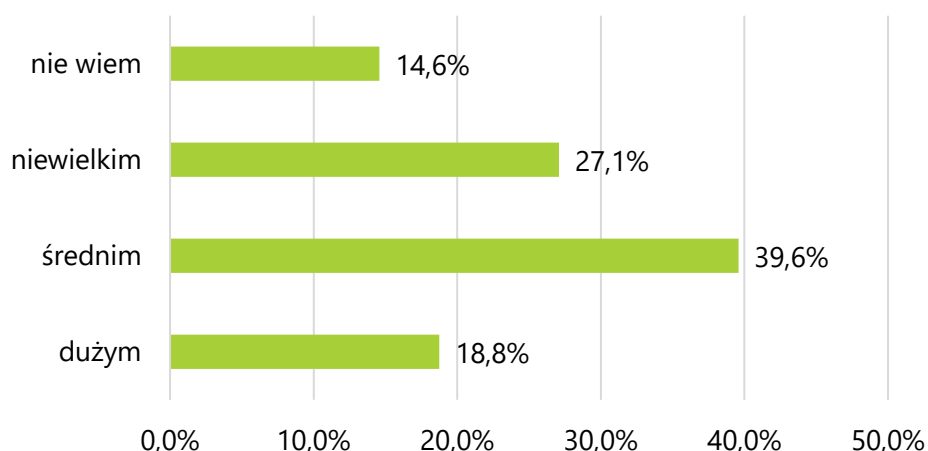

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Sytuacja osób starszych i z niepełnosprawnościami

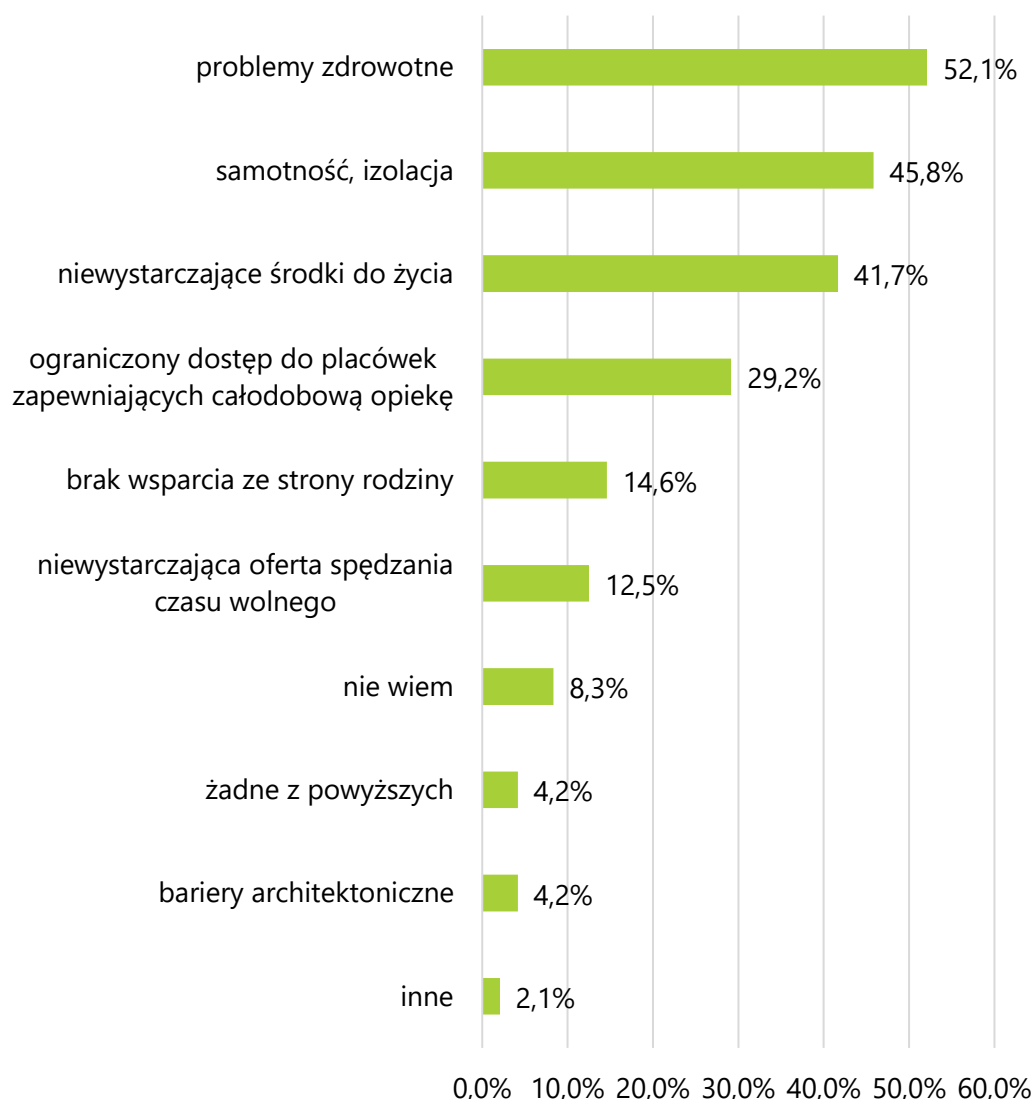
Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej na terenie Gminy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 27,1% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a 39,6% mieszkańców jest zdania, że jest przystosowana w stopniu średnim. 14,6% osób nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, z kolei 18,8% twierdzi, że dużo miejsc w Gminie jest przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Wykres 40. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=48

Zdaniem badanych, najważniejszymi problemami osób starszych na terenie Gminy są: problemy zdrowotne (52,1%), samotność/izolacja (45,8%) oraz niewystarczające środki do życia (41,7%). 29,2% respondentów wskazało na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, a 14,6% na brak wsparcia ze strony rodziny. Znacznie rzadziej wskazywano na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (12,5%). Najmniejszy odsetek wskazał na bariery architektoniczne, tj. 4,2%, z kolei brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 8,3% respondentów. Wśród innych odpowiedzi wyróżniono *problemy z dojazdem, brak połączeń autobusowych* (2,1%).

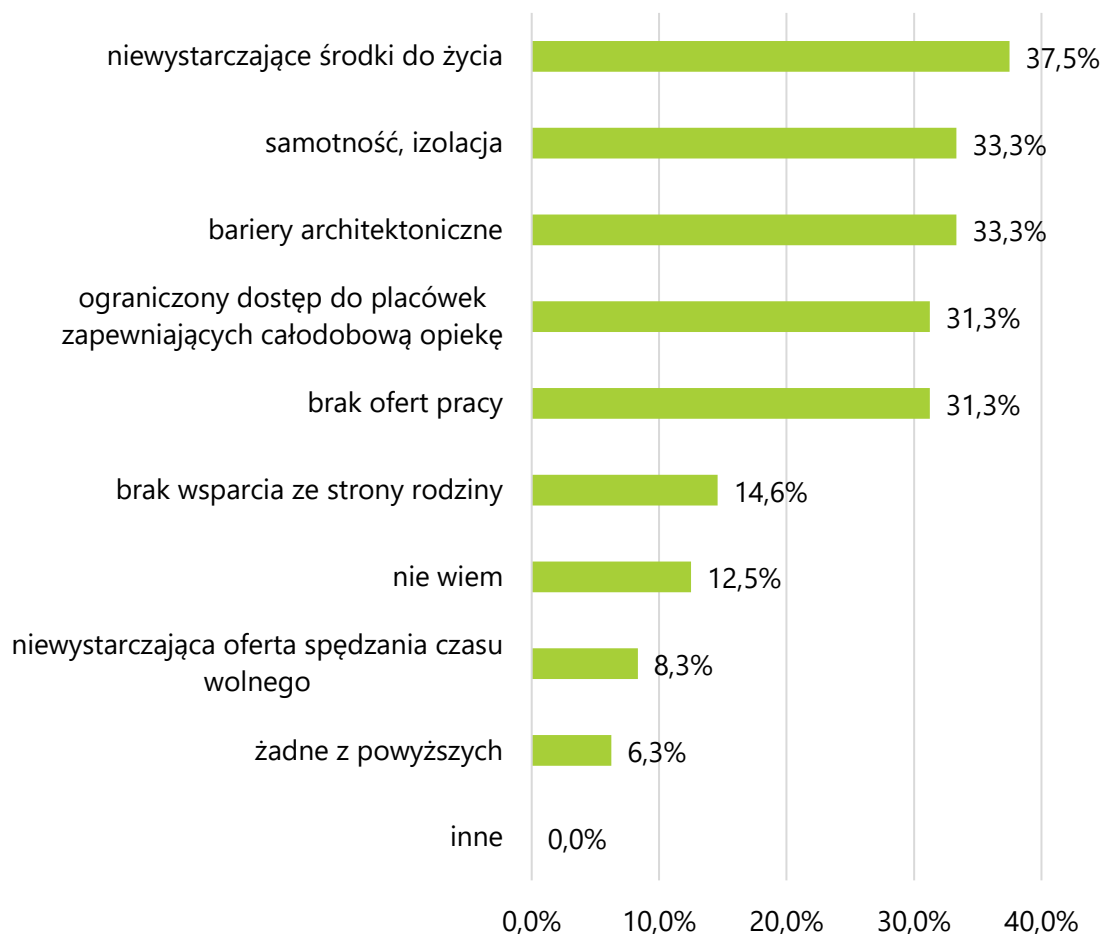
Wykres 41. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=48

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać problemy, z którymi zmagają się osoby z niepełnosprawnościami na terenie gminy Lubniewice. Zdaniem najwyższego odsetka badanych, najważniejszymi problemami są niewystarczające środki do życia (37,5%), samotność, izolacja oraz bariery architektoniczne (po 33,3%). Po 31,3% mieszkańców wskazało na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę oraz brak ofert pracy. Najmniejszy odsetek wskazał na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (8,3%) i brak wsparcia ze strony rodziny (14,6%). Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 12,5% respondentów.

Wykres 42. Jakże Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=48

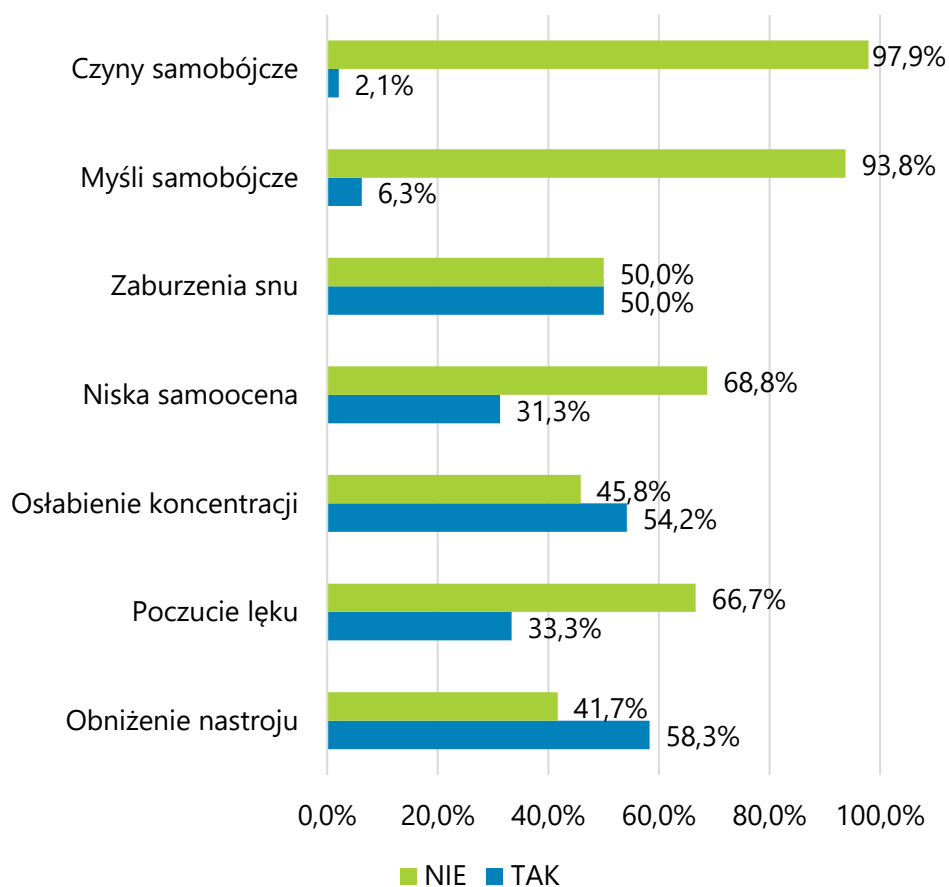
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy gminy Lubniewic mieli określić, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- ❖ 58,3% miało obniżony nastrój,
- ❖ 54,2% doświadczyło osłabienia koncentracji,
- ❖ 50,0% doznało zaburzeń snu,
- ❖ 33,3% odczuwało lęk,
- ❖ 31,3% miało niską samoocenę,
- ❖ 6,3% miało myśli samobójcze,
- ❖ 2,1% podejmowało się czynów samobójczych.

Wykres 43. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=48

SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY LUBNIEWICE

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubniewicach, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

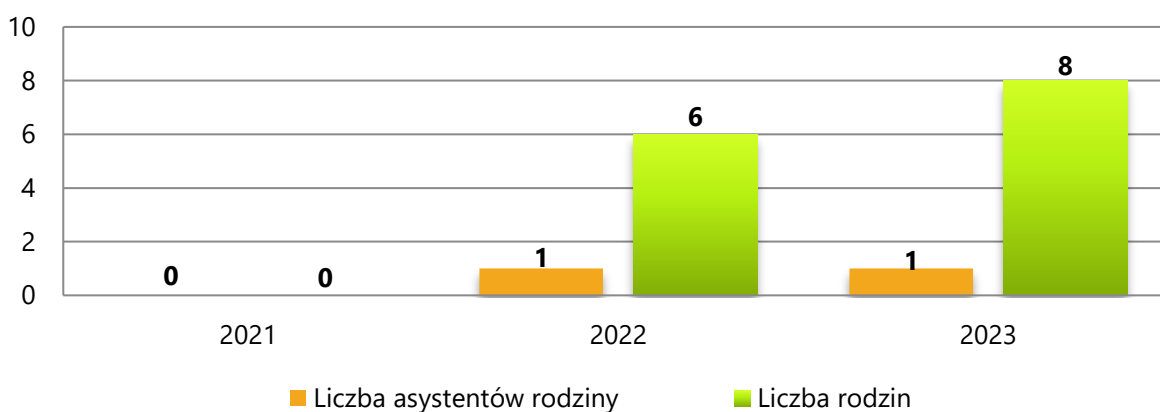
1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny na terenie gminy Lubniewice jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubniewicach realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W MGOPS w Lubniewicach zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2023 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 8 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2022-2023 zauważalny jest wzrost w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy.

Wykres 44. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023

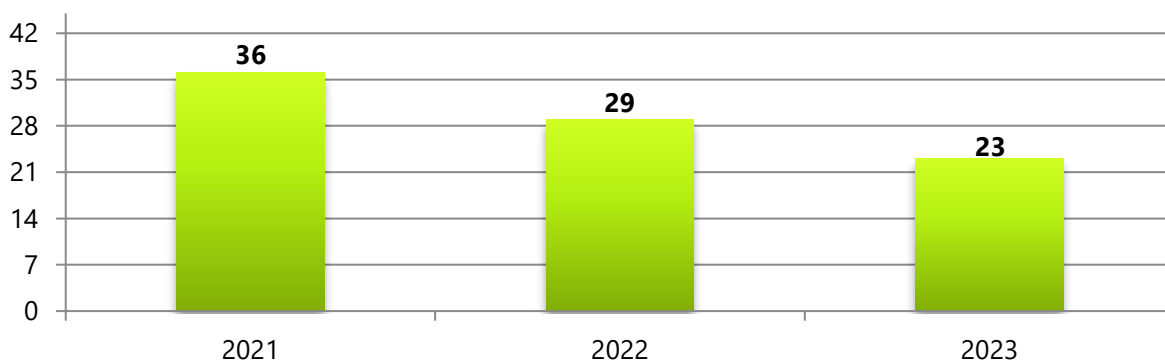

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W latach 2021-2023 w gminie Lubniewice nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2023 roku korzystały 23 rodziny, czyli o 13 mniej niż w roku 2021. W latach 2021-2023 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek z niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 45. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023

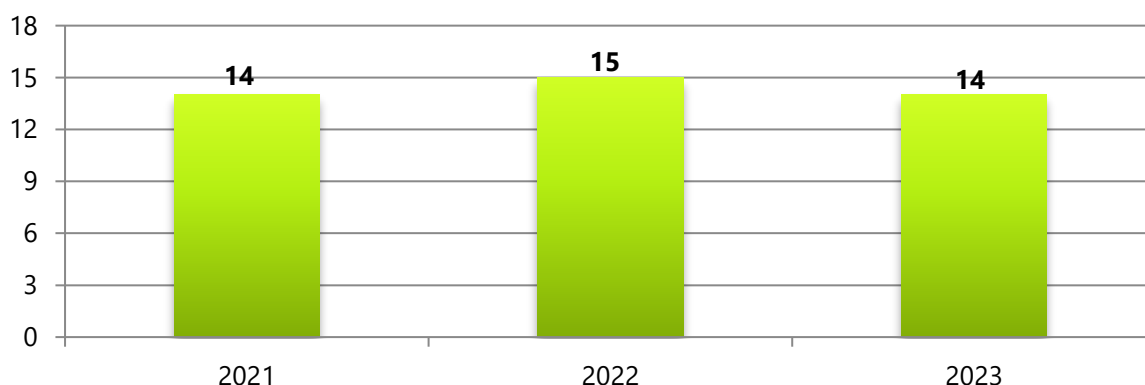

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba osób korzystających z omawianego świadczenia utrzymywała się na zbliżonym poziomie – w 2021 roku było to 14 osób, w 2022 roku – 15, natomiast w 2023 roku – ponownie 14 osób.

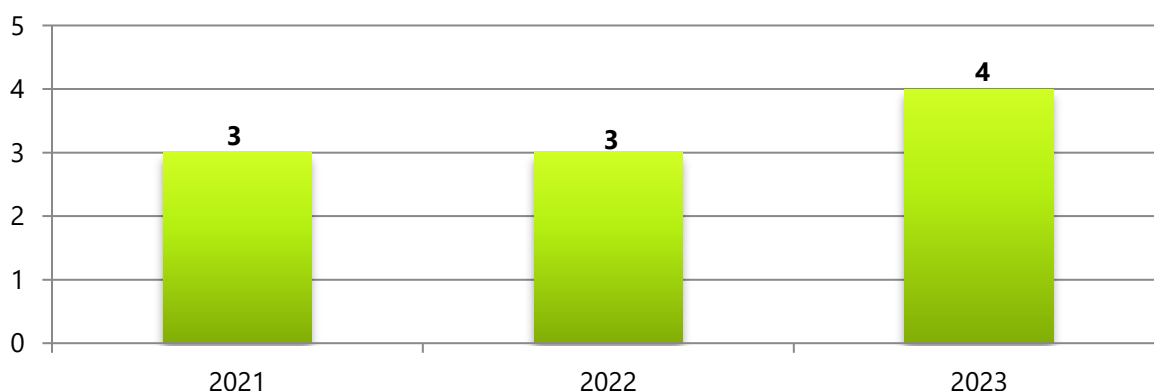
Wykres 46. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie i w 2023 roku osiągnęła wartość 4. Szczegółowe dane pokazuje wykres poniżej.

Wykres 47. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na czwartym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 92, a więc rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowiły **4,3% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział uległ zwiększeniu, gdyż w 2021 roku było to 2,7%, natomiast w 2022 roku – 3,1%.

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 6 dzieci w pieczy zastępczej na kwotę 52 554,78 zł. Na przestrzeni analizowanych lat liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej była stała, natomiast kwota odpłatności za ich pobyt ulegała wahaniom i w 2023 roku przyjęła najwyższą wartość. Szczegółowe informacje przedstawia następująca tabela.

Tabela 25. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za lata 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Kwota odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej [zł]	27 037,00	13 033,78	52 554,78
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	6	6	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach za 2021, 2022 i 2023 rok

Wsparcie osób z niepełnosprawnością

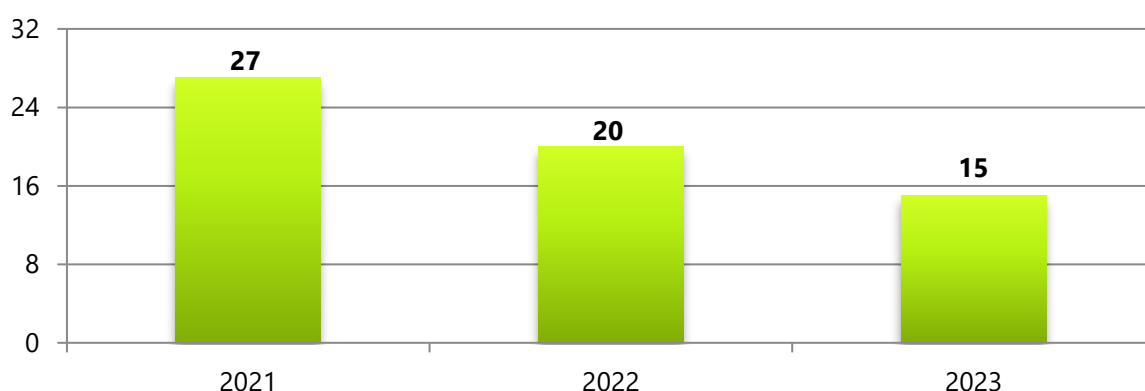
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej*. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia

niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2023 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 15. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z tego powodu uległa zmniejszeniu i w 2023 roku przyjęła najniższą wartość.

Wykres 48. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Niepełnosprawność w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na trzecim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 92, a więc rodziny borykające się z problemem niepełnosprawności stanowiły **16,3% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział uległ zmniejszeniu, gdyż w 2021 roku było to 24,5%, natomiast w 2022 roku – 20,6%.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023. W 2021 roku przyznano 50 świadczeń na łączną kwotę 10 792 zł, w 2022 roku liczba świadczeń wyniosła 45 na kwotę 9 713 zł, z kolei w 2023 roku kształtowała się na poziomie 49 świadczeń na kwotę 10 576 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń oraz ich kwota ulegała wahaniom.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	50	45	49
Kwota świadczeń [zł]	10 792	9 713	10 576

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2021 roku uległa zmniejszeniu. W 2021 roku przyznano 471 świadczeń, w 2022 roku – 380, natomiast w 2023 roku – 353. Kwota przeznaczana na ten cel w analizowanych latach również zmalała.

Tabela 27. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	471	380	353
Kwota świadczeń [zł]	101 661	82 019	76 192

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2021 roku przyznano 548 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2022 roku było ich 546, natomiast w 2023 roku – 509. Na przestrzeni analizowanych lat obserwowany jest spadek zarówno w zakresie liczby przyznanych zasiłków z tego tytułu, jak i kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 28. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	548	546	509
Kwota świadczeń [zł]	118 280	117 849	109 863

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W latach 2021-2023 liczba świadczeń w ramach tego zasiłku uległa znacznemu spadkowi, podobnie jak przeznaczana na nie kwota, co obrazuje tabela nr 29.

Tabela 29. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeń	12	10	5
Kwota świadczeń [zł]	7 440	6 200	3 100

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, jest również świadczenie usług opiekuńczych osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Usługi świadczone są w celu zapewnienia wsparcia i umożliwienia funkcjonowania osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a które są tej pomocy pozbawione, by jak najdłużej pozostawały w swym środowisku zamieszkania. W 2023 roku tą formą pomocy objęto 12 osób. W porównaniu do 2021 roku, liczba ta uległa zwiększeniu.

Tabela 30. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeniobiorców	7	12	12

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹¹.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Na terenie gminy Lubniewice funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy typu B, C i D. Profil B jest przeznaczony dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, profil C dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, a profil D dla osób ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Na koniec 2023 roku w zajęciach ŚDS uczestniczyły 23 osoby. Głównym celem ŚDS jest umożliwienie podopiecznym osiągnięcia najwyższego stopnia samodzielności oraz poziomu funkcjonowania w środowisku lokalnych m.in. w zakresie: czynności dnia codziennego, poprawy funkcjonowania w życiu społecznym, zapobiegania izolacji społecznej, podtrzymywania więzi rodzinnych oraz motywowania do aktywności zawodowej. Usługi prowadzone w ŚDS obejmują w szczególności:

- ❖ trening funkcjonowania w codziennym życiu,

¹¹ www.psychiatriapolska.pl

- ❖ trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- ❖ trening umiejętności komunikacyjnych,
- ❖ trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- ❖ poradnictwo psychologiczne,
- ❖ pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- ❖ pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- ❖ niezbędną opiekę dla uczestników ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnością sprzężoną,
- ❖ terapię ruchową¹².

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę należy organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym, a w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

W latach 2022-2023 liczba świadczeniobiorców powyższych usług utrzymywała się na stałym, niskim poziomie - po 1 osobie, z kolei w 2021 roku żaden mieszkaniec Gminy nie został objęty tą formą wsparcia.

Tabela 31. Liczba świadczeniobiorców specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba świadczeniobiorców	0	1	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

¹² Raport o stanie Gminy Lubniewice za 2023 rok

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

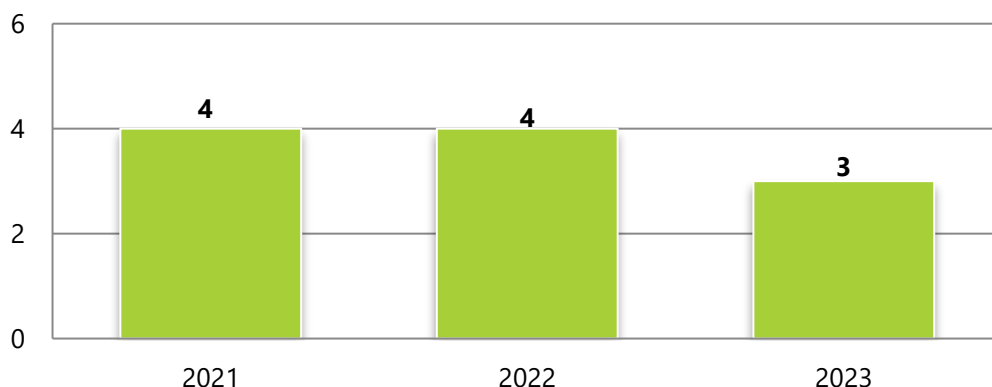
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę, jako że spełnia trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem, a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹³.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

W 2023 roku z pomocy MGOPS w Lubniewicach z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystały 3 rodziny. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu utrzymywała się na stałym, niskim poziomie. W omawianym okresie rodziny z terenu Gminy nie korzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Wykres 49. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

¹³ Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Alkoholizm w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na piątym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 92, a więc rodziny borykające się z problemem alkoholizmu stanowiły **3,3% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział ulegał wahaniom, gdyż w 2021 roku było to 3,6%, natomiast w 2022 roku – 4,1%.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2023 roku Komisja liczyła 5 członków.

W 2023 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 11 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 1 członkiem rodziny osoby uzależnionej. Jednocześnie w omawianych latach Komisja nie występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalne są wahania w zakresie liczby osób uzależnionych, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy, natomiast w przypadku liczby członków rodzin osób uzależnionych zauważyć można spadek. Dane dotyczące działań Komisji w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubniewicach wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	8	12	11
Liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	3	3	1
Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

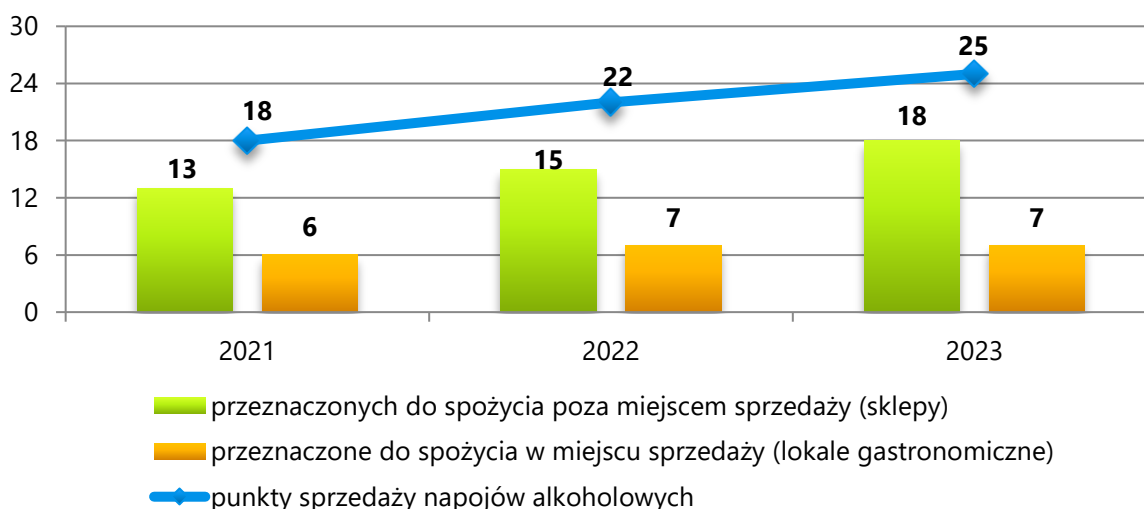
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W latach 2021-2023 na terenie gminy Lubniewice nie realizowano programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Prowadzono natomiast działania profilaktyczne, niebędące ustrukturyzowanymi programami. W 2023 zorganizowano program „Ferie – Patrzymy trzeźwo na świat”, w którym wzięło udział 230 uczniów oraz 5 nauczycieli. Ponadto w 2023 roku w spektaklach uczestniczyło 90 osób, w imprezach sportowych – 2 100 mieszkańców, w festynach – 1 200 osób, a w konkursach brało udział 17 osób. W 2022 roku w programie z obszaru profilaktyki uniwersalnej brało udział 350 uczniów, 2 nauczycieli oraz 150 rodziców, natomiast w 2021 roku zorganizowano program z obszaru profilaktyki uniwersalnej (232 uczniów, 1 nauczyciel i 400 rodziców), selektywnej (100 uczniów i 1 nauczyciel) oraz wskazującej (32 uczniów i 1 nauczyciel)¹⁴.

W latach 2021-2023 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy uległa zwiększeniu – w 2023 roku na jej terenie znajdowało się łącznie 25 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 18 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 7 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne). W stosunku do 2021 roku liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu wzrosła o 7, natomiast w porównaniu do 2022 roku zwiększyła się o 3 punkty.

¹⁴ *Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok*

Wykres 50. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Lubniewice na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Lubniewice. W porównaniu do 2021 roku liczba ta zmalała ze 169 osób na 1 punkt sprzedaży alkoholu do 122 osób, co świadczy o pogarszającej się sytuacji Gminy w zakresie polityki antyalkoholowej, jako iż dostępność mieszkańców do tego rodzaju napojów została zwiększona.

Na terenie Gminy osoby doświadczające sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym, który w 2023 roku był czynny 16 godzin w miesiącu, a poradnictwo w nim było świadczone przez specjalistę psychoterapii uzależnień. W 2023 roku udzielono 230 porad 30 osobom z problemem alkoholowym oraz 30 porad 6 osobom z problemem narkotykowym. W porównaniu do poprzednich lat, liczba osób z problemem alkoholowym oraz udzielonych im porad uległa zwiększeniu, natomiast liczba dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym i porad, z których skorzystali ulegała znacznym wahaniom. Na przestrzeni lat 2022-2023 dostrzec można stałą liczbę osób z problemem narkotykowym, którzy korzystali z porad w PIK.

Tabela 33. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Osoby z problemem alkoholowym	25	24	30
Liczba porad udzielonych osobom z problemem alkoholowym	80	80	230
Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	1	8	0
Liczba porad udzielonych dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym	5	63	0
Osoby z problemem narkotykowym	-	6	6
Liczba porad udzielonych osobom z problemem narkotykowym	-	29	30
Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	-	0	0
Liczba porad udzielonych dorosłym członkom rodziny osoby z problemem narkotykowym	-	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby jej doświadczającej. Definicja przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że za przemoc domową uważa się „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

W 2023 roku w gminie Lubniewice ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy domowej nie korzystała żadna rodzina. W latach 2021-2022 ze wsparcia skorzystało po 1 rodzinie.

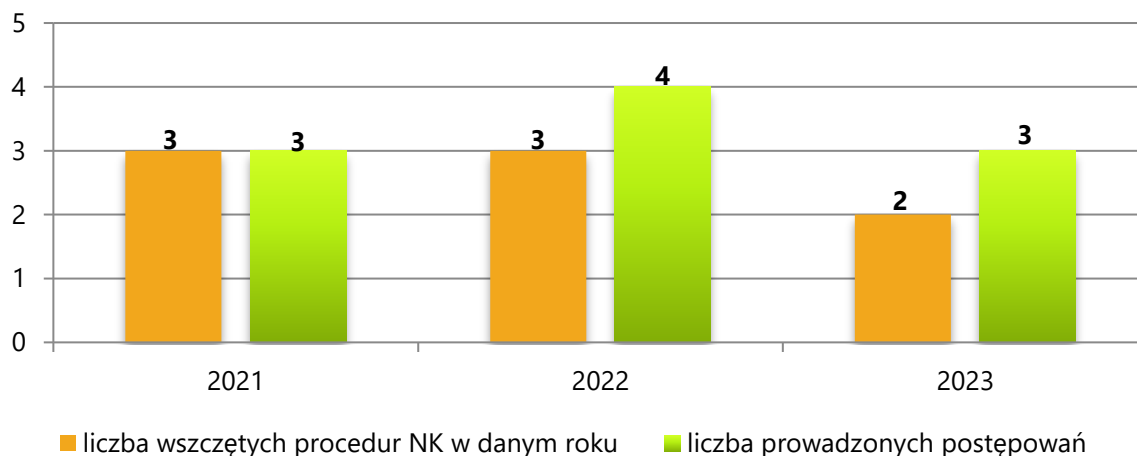
Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można względnie stałą liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” – w 2021 i 2022 roku było to po 3 NK, natomiast w 2023 roku sporządzono 2 formularze NK.

Wykres 51. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubniewicach za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku liczba osób doświadczających przemocy, które zostały objęte pomocą ZI i grup diagnostyczno-pomocowych wyniosła 11, w tym: 7 kobiet, 3 mężczyzn oraz 1 dziecko. Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób ulegała wahaniom, gdyż w 2022 roku było to 25 mieszkańców, a w 2021 roku – 14. Szczegółowe informacje znajdują się w kolejnej tabeli.

Tabela 34. Dane statystyczne dotyczące liczby osób objętych pomocą ZI i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób ogółem	14	25	11
Liczba kobiet	4	7	7
Liczba mężczyzn	6	10	3
Liczba dzieci	4	8	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubniewicach za 2021, 2022 i 2023 rok

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można niewielki spadek liczby zakończonych procedur NK. W 2023 roku zakończono 1, natomiast w latach 2021-2022 były to po 2 procedury.

Tabela 35. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba zakończonych procedur ogółem	2	2	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubniewicach za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku udzielono 10 porad 2 osobom doznającym przemocy. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba udzielonych porad osobom doświadczającym przemocy ulegała znacznym wahaniom, natomiast liczba osób stosujących przemoc i porad, z których skorzystali zmalała. Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Osoby doznające przemocy domowej	9	6	2
Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy	30	80	10
Osoby stosujące przemoc domową	1	0	0
Liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc	5	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

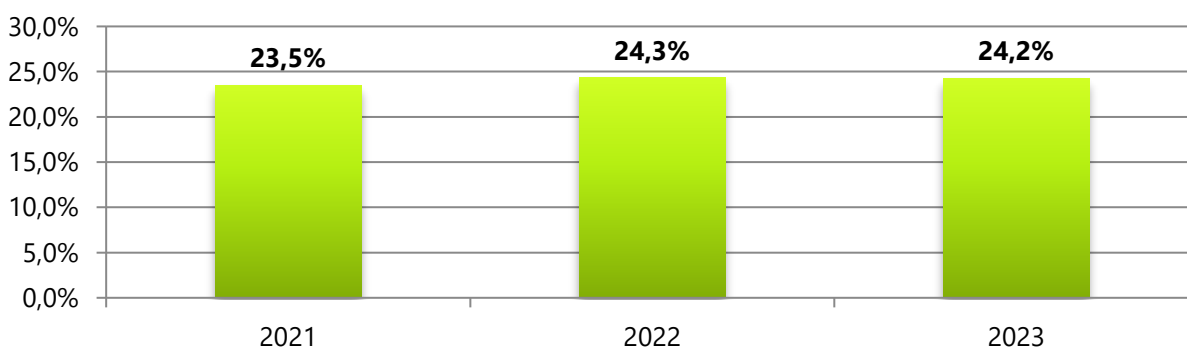
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wahania udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W gminie Lubniewice odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2023 roku wyniósł 24,2%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2021 o 0,7 pp. oraz spadek o 0,1 pp. względem 2022 roku.

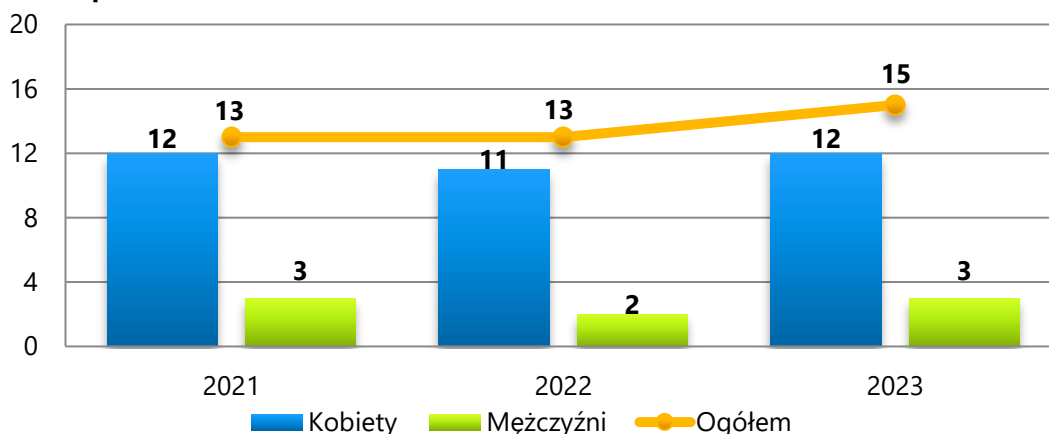
Wykres 52. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Lubniewice na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej wyniosła w 2023 roku 15. Większość stanowiły kobiety – 12 osób. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można niewielki wzrost w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy, będących w wieku poprodukcyjnym. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 53. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W latach 2021-2023 z powyższego świadczenia nie skorzystał żaden mieszkaniec¹⁵.

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego,

¹⁵ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

koszty ponosi Gmina. Liczbę osób przebywających w nich w analizowanym okresie oraz przeznaczone na to środki, prezentuje kolejna tabela.

W latach 2021-2023 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina uległa zmniejszeniu – w 2021 roku było to 5 osób, w 2022 roku – 3, natomiast w 2023 roku – 2. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń ulegała wahaniom, co szczegółowo obrazuje kolejna tabela.

Tabela 37. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób przebywających w DPS	5	3	2
Kwota odpłatności za DPS [zł]	143 120	107 937	108 379

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Na terenie Gminy funkcjonuje Stowarzyszenie Lubniewicki Klub Seniora „Gorące Serca”, które wpływa swoją działalnością na rozwijanie form życia kulturalno-oświatowego oraz towarzyskiego seniorów.

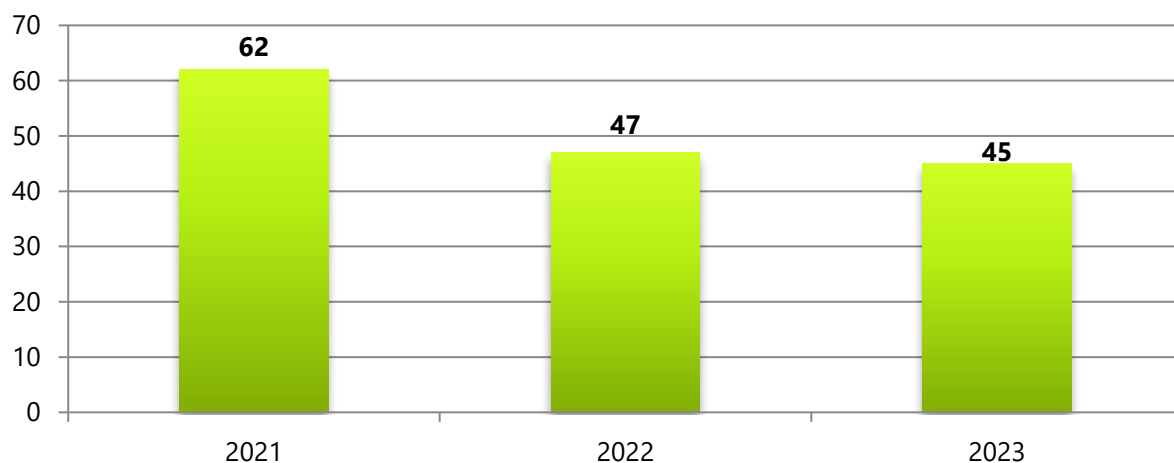
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk, takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2023 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 45, co oznacza spadek względem lat 2021-2022. Szczegółowe informacje przedstawia kolejny wykres.

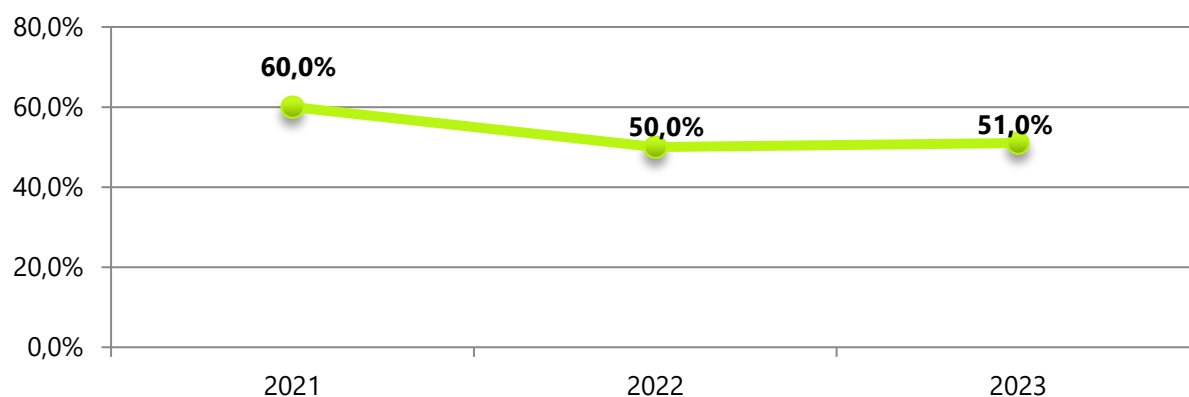
Wykres 54. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

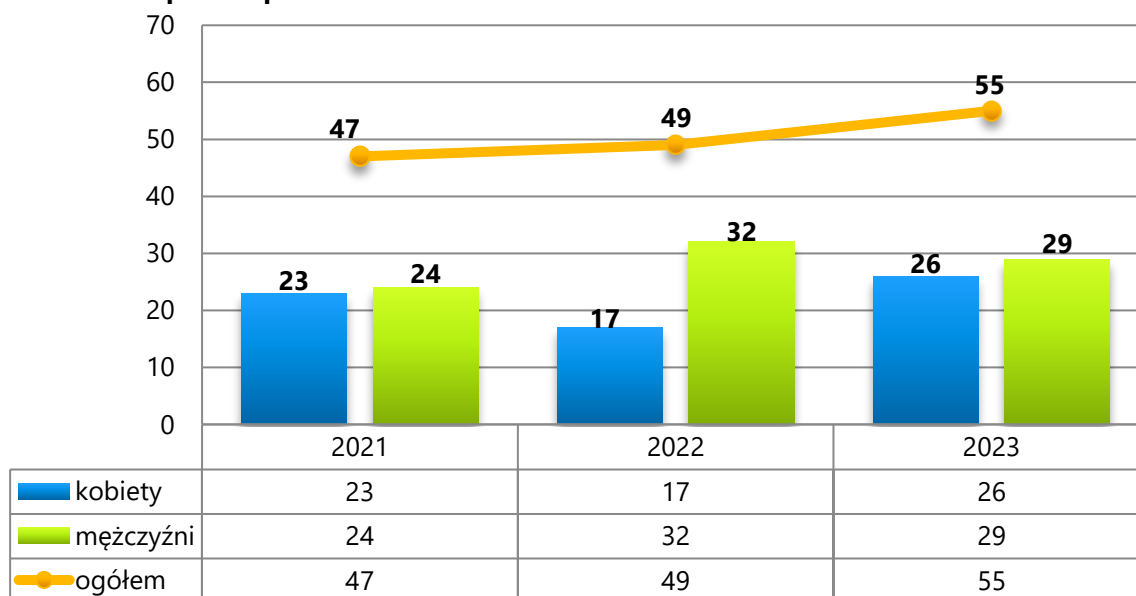
Bezrobocie w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na drugim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 92, a więc rodziny borykające się z problemem bezrobocia stanowiły **48,9% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział ulegał wahaniom, gdyż w 2021 roku było to 56,4%, natomiast w 2022 roku – 48,5%.

Dostrzegalne są nieznaczne wahania, jeśli chodzi o wartość wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Obliczany jest on jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2021 roku osiągnął on wartość 60,0%, w 2022 roku – 50,0%, z kolei w 2023 roku – 51,0%.

Wykres 55. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na koniec 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sulęcinie, zarejestrowanych było łącznie 55 mieszkańców gminy Lubniewice. Oznacza to wzrost względem 2021 roku na poziomie 17,0% oraz o 12,2% względem roku 2022. Pod względem płci występują nieznaczne dysproporcje – pozostających bez pracy kobiet w 2023 roku było 26 (47,3% wszystkich bezrobotnych), natomiast mężczyzn – 29 (52,7%).

Wykres 56. Mieszkańcy gminy Lubniewice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w latach 2021-2023 nastąpiły wahania udziału osób do 25 roku życia oraz do 30 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy – w 2023 roku ich odsetek przyjął najwyższe wartości. Odsetek mieszkańców powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w PUP na przestrzeni analizowanych lat uległ zmniejszeniu – w 2021 roku wskaźnik ten wynosił 46,8%, w 2022 roku – 36,7%, z kolei w 2023 roku – 29,1%. Szczegółowe dane przedstawia następująca tabela.

Tabela 38. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Lubniewice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023

Kategoria wiekowa	31 grudnia 2021		31 grudnia 2022		31 grudnia 2023	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Do 25 roku życia	2	4,3	2	4,1	4	7,3
Do 30 roku życia	4	8,5	4	8,2	9	16,4
Powyżej 50 roku życia	22	46,8	18	36,7	16	29,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwanie bezrobotnych mieszkańców gminy Lubniewice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu sulęcińskiego. W przypadku Gminy dostrzegalny jest spadek liczby osób długotrwanie bezrobotnych. Warto zwrócić uwagę na fakt, że liczba osób długotrwanie bezrobotnych w Gminie stanowiła wysoki odsetek wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia. W powiecie sulęcińskim udział osób długotrwanie bezrobotnych wyniósł w 2023 roku 32,1%, co oznacza, że sytuacja w gminie Lubniewice była mniej korzystna.

Tabela 39. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Lubniewice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu sulcińskiego na przestrzeni lat 2021-2023

Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Gmina	Liczba osób	29	23	20
	Udział (%)	61,7	46,9	36,4
Powiat	Liczba osób	222	184	147
	Udział (%)	44,6	40,2	32,1

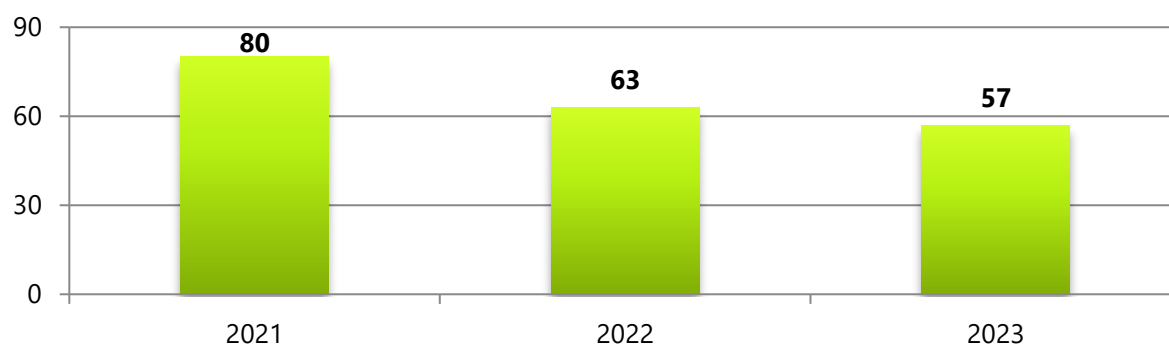
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023 uległa zmniejszeniu. W 2021 roku z tego powodu z pomocy korzystało 80 rodzin, w 2022 roku – 63, z kolei w 2023 roku – 57.

Wykres 57. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Ubóstwo w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 92, a więc rodziny borykające się z problemem ubóstwa stanowiły **62,0% ogółu**. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział uległ zmniejszeniu, gdyż w 2021 roku było to 72,7%, natomiast w 2022 roku – 64,9%.

W 2023 roku zasiłki stałe pobierały 24 osoby, zasiłek okresowy – 59 osób, a zasiłek celowy – 69 osób. Na przestrzeni analizowanych lat liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego i okresowego uległa zmniejszeniu, natomiast w przypadku zasiłku celowego zauważyć można wahania. Szczegółowe informacje znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 40. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023

Rodzaj zasiłku	2021		2022		2023	
	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek stały	33	161 593	28	150 963	24	161 053
Zasiłek okresowy	70	171 669	61	160 543	59	147 023
Zasiłek celowy	71	32 747	67	29 617	69	52 655

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubniewicach realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

Przedstawiona analiza dotyczy osób pobierających świadczenie pieniężne oraz osób z terenu Gminy, które korzystały ze świadczeń niepieniężnych w formie posiłku. W 2023 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 34 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 9 mieszkańcom, z czego wszystkie to dzieci. W ciągu analizowanych lat liczba osób otrzymujących świadczenia pieniężne uległa zmniejszeniu, natomiast w przypadku świadczeń niepieniężnych zauważalne są nieznaczne wahania.

Tabela 41. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Świadczenie pieniężne (liczba osób)	42	35	34
Świadczenie niepieniężne (liczba osób)	10	11	9

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2021-2022 nie przyznano pomocy z tego powodu, natomiast w 2023 roku była to 1 osoba¹⁶.

Gmina bierze udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. W 2023 roku z pomocy w ramach Programu skorzystało 107 osób, w 2022 roku – 122, natomiast w 2021 roku – 221 osób¹⁷.

¹⁶ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

¹⁷ Raport o stanie Gminy Lubniewice za 2021, 2022 i 2023 rok

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: Opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Lubniewice została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

MISJA

MISJĄ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY LUBNIEWICE JEST ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA, A TAKŻE AKTYWNE PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU ORAZ TWORZENIE SPRAWNEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI.

GMINA LUBNIEWICE ZAPEWNIĄ ODPOWIEDNIE WARUNKI DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH ZIDENTYFIKOWANYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW, UMOŻLIWIA IM ROZWÓJ SPOŁECZNO-ZAWODOWY, WSPARCIE I DOSTĘP DO USŁUG SPOŁECZNYCH.

WIZJA

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

I. Wsparcie rodzin w eliminowaniu przyczyn dysfunkcji oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
I.I. Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich oraz świadczenie wsparcia rodzinom borykającym się z problemami społecznymi.				
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	MGOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie prowadzenia usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, wsparcie psychologiczne, terapia rodzinna)	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych	MGOPS, NGO, UM	Budżet Gminy Budżet Państwa
	Podniesienie jakości życia rodzin	Liczba świadczonych form usług społecznych		
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	MGOPS, PCPR	Budżet Gminy

Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy	Liczba rozpowszechnionych informacji	MGOPS, UM, NGO, PPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach	MGOPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń		
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla rodziców	Poprawa psychicznego i społecznego funkcjonowania rodzin	Liczba podjętych działań w celu utworzenia grupy wsparcia	MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy

I.II. Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży oraz wyrównywanie szans edukacyjnych.

Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizowanie zajęć pozalekcyjnych	Liczba dzieci korzystających z oferty placówki	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie, wspieranie i promowanie imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	Wzrost integracji rodzin z dziećmi	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń	MGOPS, UM, placówki oświatowe, NGO, BCK	Budżet Gminy
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę	UM, MGOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych	UM, placówki oświatowe, BCK, kluby sportowe, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	MGOPS, UM, NGO, GKRPA, BCK, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Realizacja warsztatów/programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży	Wzmocnienie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci biorących udział w warsztatach/programach.	UM, MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/warsztatów oraz superwizji i wizyt studyjnych rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracownikom instytucji publicznych oraz zwiększenie ich kompetencji i umiejętności.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach	UM, MGOPS	Budżet Gminy
Rozwój lokalnych form informowania społeczności gminnej o działaniach prowadzonych na rzecz rodzin i dzieci	Zwiększenie liczby rodzin korzystających z różnych form wsparcia i inicjatyw zaadresowanych do nich	Liczba udostępnionych informacji	UM, MGOPS, placówki oświatowe, NGO, BCK, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy

II. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów poprzez udzielenie im wsparcia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
II.1. Zapewnienie dostępu do świadczeń i usług społecznych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.				
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	UM, MGOPS, BCK, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Fundusze Europejskie
Rozwój małej architektury gminnej, skierowanej w szczególności do osób z niepełnosprawnościami i seniorów (w tym zwiększenie liczby ławek w przestrzeni publicznej, utworzenie tzw. „przysiadaczy”)	Zwiększenie komfortu osób z niepełnosprawnościami i seniorów w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy	Liczba obiektów małej architektury gminnej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami	UM, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz seniorów	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych	Liczba wolontariuszy	MGOPS, NGO, UM, placówki oświatowe, BCK	Budżet Gminy
		Liczba osób objętych wolontariatem		
		Liczba pojazdów przystosowanych do realizacji usług transportowych		
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnością i wspieranie ich działalności	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	MGOPS, NGO, UM	Budżet Gminy
Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów	Aktywizacja i integracja osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach	Liczba uczestników programów	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba zrealizowanych programów osłonowych		

Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez prowadzenie usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością oraz Programu „Opieka wytchnieniowa”	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy, Fundusz Solidarnościowy, Budżet Państwa
		Liczba osób objętych wsparciem asystentów		
		Liczba osób objęta Programem „Opieka wytchnieniowa”		
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności	Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych	MGOPS, NGO, UM	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba osób objętych usługami		
Ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Gminy w Domach Pomocy Społecznej	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki	Liczba mieszkańców Gminy przebywających w Domach Pomocy Społecznej	MGOPS	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym	Poprawa warunków bytowych seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba osób objętych pomocą materialną	MGOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa

II.II. Dostęp do oferty aktywizującej seniorów i osoby z niepełnosprawnościami oraz rozwój działań na rzecz partycypacji społecznej tych grup.				
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba podjętych działań promujących	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe, BCK	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych	Liczba podjętych działań informacyjnych/zrealizowanych warsztatów	MGOPS, UM, NGO, KPP, BCK	Budżet Gminy
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie umiejętności osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów	Poprawa dostępności do zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach	MGOPS, UM, NGO, BCK	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie
	Wzrost aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością			

Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych grup	Realizacja projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością	Liczba zrealizowanych projektów/programów	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba uczestników		
Kontynuowanie działalności Stowarzyszenia Lubniewicki Klub Seniora „Gorące Serca” na terenie Gminy	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna	Liczba uczestników	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy do Warsztatów Terapii Zajęciowej, zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz organizacja i zabezpieczenie kosztów na pokrycie dowozu tych osób	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej	Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa

III. Rozwój profilaktyki oraz lokalnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
III.1. Ograniczanie skali problemu uzależnień na terenie Gminy oraz eliminowanie jego negatywnych skutków społecznych.				
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna	MGOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie utworzenia samopomocowej grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu (AA) oraz samopomocowej grupy wsparcia dla osób współuzależnionych (Al-Anon)	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych	Liczba osób uczestniczących w grupach	NGO, UM, GKRPA	Budżet Gminy

Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące	MGOPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuowanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu przeciwdziałania problemowi uzależnień w Gminie	Zwiększenie pomocy dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	Liczba osób korzystających z poradnictwa	UM, GKRPA	Budżet Gminy, Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe	Liczba wniosków skierowanych do sądu	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba wydanych opinii		

III.II. Wzmocnienie postaw abstynenckich wśród dzieci i osób dorosłych oraz rozwijanie gminnego systemu profilaktyki.

Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba przeprowadzonych programów		
Dalsza realizacja warsztatów i innych form edukacji, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż
	Zwiększenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży			

i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu				napojów alkoholowych
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym	GKRPA, UM, MGOPS	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych	GKRPA, MGOPS, KPP, UM, NGO, placówki oświatowe, BCK	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych	MGOPS, GKRPA, UM, KPP	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba uczestników		
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia	GKRPA, MGOPS, UM, KPP, NGO, BCK, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	UM, GKRPA	Budżet Gminy

sprzedaży napojów alkoholowych		Liczba punktów sprzedaży alkoholu		
--------------------------------	--	-----------------------------------	--	--

IV. Zapewnienie wysokiej skuteczności działań korekcyjnych i wspierających w stosunku do osób uwikłanych w problem przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
IV.I. Udzielanie specjalistycznej pomocy rodzinom i osobom doświadczającym problemu przemocy domowej.				
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	MGOPS, GKRPA, KPP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
		Liczba wszczętych procedur		
		Liczba zakończonych procedur		

Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba podjętych działań informacyjnych	MGOPS, UM, GKRPA, ZI	Budżet Gminy
Uczestnictwo pracowników instytucjonalnych w szkoleniach w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Liczba uczestników szkoleń	MGOPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych	ZI, PCPR	Budżet Gminy

Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba udzielonych porad	MGOPS, ZI, GKRPA, PKI	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób, którym udzielono porad		
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej	UM, MGOPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej	MGOPS, ZI, UM, PCPR	Budżet Gminy

IV.II. Wsparcie lokalnego systemu profilaktyki w zakresie przemocy domowej w celu podniesienia świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej i jej następstw.				
Edukacja mieszkańców na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów	UM, KPP, GKRPA, MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy	Liczba działań podjętych w ramach kampanii	MGOPS, GKRPA, ZI, KPP, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób uczestniczących w kampanii		
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach	placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące

oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	i młodzieży w zakresie przemocy	Liczba zorganizowanych warsztatów		z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
--	---------------------------------	-----------------------------------	--	--

V. Promocja zdrowia psychicznego oraz dążenie do wzmacniania dobrostanu psychicznego mieszkańców.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
V.I. Poprawa dostępności do pomocy dla osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi oraz zwiększenie świadomości na temat zdrowia psychicznego.				
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej	Liczba przeprowadzonych działań Liczba osób korzystających ze wsparcia	MGOPS, UM, NGO, ŚDS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów Liczba uczestników	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy

dotyczących zdrowia psychicznego				
Udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej	MGOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Zapewnienie specjalistycznej opieki osobom cierpiącym na choroby psychiczne oraz z niepełnosprawnością intelektualną poprzez kontynuowanie i rozwój działalności ŚDS.	Podniesienie jakości życia osób cierpiących na choroby psychiczne oraz z niepełnosprawnością intelektualną.	Liczba uczestników ŚDS.	UM, ŚDS	Budżet Gminy, Budżet Państwa

VI. Zmniejszenie skali ubóstwa poprzez wzmocnienie systemów wsparcia społecznego i ekonomicznego oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
VI.I. Skuteczne wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia w zwiększeniu swoich szans na rynku pracy.				
Stała współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie	Liczba zorganizowanych szkoleń Liczba osób biorących udział w szkoleniach	UM, MGOPS, PUP	Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych	MGOPS, PUP	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia	Liczba podjętych działań informacyjnych	MGOPS, PUP, UM	Budżet Gminy

i aktywizacji osób bezrobotnych				
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	MGOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do ich potrzeb	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy	Liczba podjętych działań motywujących	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego	placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie

VI.II. Świadczenie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym ubóstwem oraz prowadzenie działań umożliwiających ich integrację społeczną.				
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną	MGOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa np. stypendia socjalne dla uczniów	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku	MGOPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku		

Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów szkolnych	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów	MGOPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w placówkach zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz pokrycie kosztów ich pobytu	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności	Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Lubniewice. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- ❖ budżet Wojewody,
- ❖ budżet Samorządu Województwa,
- ❖ Fundusz Pracy,
- ❖ Fundusz Solidarnościowy,
- ❖ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ❖ środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ❖ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ❖ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2022-2023, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2025-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku przewidywaną na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach, co wynika z waloryzacji świadczeń na pomoc społeczną.

Tabela 42. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	OGÓŁEM
2022	189 067	2 001 919	21 988	2 327 898	1 447 620	5 988 492
2023	176 763	2 105 690	17 873	1 192 925	28 500	3 521 751
2024¹⁸	176 763	2 098 151	17 873	1 192 925	28 500	3 514 212
Prognoza						
2025	181 183	2 150 605	18 320	1 222 749	29 213	3 602 070
2026	185 712	2 204 370	18 778	1 253 317	29 943	3 692 120
2027	190 355	2 259 480	19 248	1 284 650	30 692	3 784 425
2028	195 114	2 315 967	19 730	1 316 766	31 459	3 879 036
2029	199 992	2 373 866	20 223	1 349 686	32 246	3 976 013
2030	204 991	2 433 212	20 728	1 383 428	33 052	4 075 411

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania

¹⁸ Wartość za rok 2024 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok dla gminy Lubniewice

będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 43. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Lubniewicach o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice na lata 2025-2030”	I kwartał 2025 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią	I kwartał 2025 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring	Na koniec każdego roku w okresie od 2026 r. do 2030 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	II kwartał 2031 r.

Źródło: Opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. MGOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas

aktualizacji Strategii, MGOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubniewicach.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze Gminy rozumiane jest jako: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- ❖ możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem,
- ❖ informacja o postępach wdrażania Strategii,
- ❖ współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach,
- ❖ informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Do oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MGOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MGOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Lubniewice do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach

końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukazać realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2023, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów w 2030 roku.

Tabela 44. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	Wspieranie rodzin w eliminowaniu przyczyn dysfunkcji oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	8	poniżej 15
		Liczba asystentów rodziny	1	min. 1
		Liczba rodzin wspierających	0	do 2
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	4	poniżej 8
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	min. 1

		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w rodzinach zastępczych	6	poniżej 10
2.	Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów poprzez udzielanie im wsparcia.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	12	powyżej 10
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	24,2	poniżej 26,0
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność	2	poniżej 5
		Liczba placówek aktywizujących seniorów	1	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	15	poniżej 20
3.	Rozwój profilaktyki oraz lokalnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	1	min. 1
		Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami	0	powyżej 200
		Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami	0	min. 10
		Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami	0	min. 30
		Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie	122	powyżej 150

		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików	0	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	3	poniżej 6
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii	0	poniżej 2
4.	Zapewnienie wysokiej skuteczności działań korekcyjnych i wspierających w stosunku do osób uwikłanych w problem przemocy domowej.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu przemocy domowej	0	poniżej 3
		Liczba osób doświadczających przemocy objętych pomocą ZI i grup diagnostyczno-pomocowych	11	poniżej 20
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	2	poniżej 5
5.	Promocja zdrowia psychicznego oraz dążenie do wzmacniania dobrostanu psychicznego mieszkańców.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	poniżej 5
		Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	0	min. 6 (min. raz do roku)

6.	Zmniejszenie skali ubóstwa poprzez wzmocnienie systemów wsparcia społecznego i ekonomicznego oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych.	Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy	55	poniżej 50
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy [%]	36,4	poniżej 30,0
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	57	poniżej 50
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	45	poniżej 40
		Liczba osób bezdomnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	1	poniżej 3

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form

wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubniewice, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnymi od możliwości finansowych Gminy. Będzie ona podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Lubniewice i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- ❖ podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- ❖ dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- ❖ podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,

- ❖ wspieraniu działań prospołecznych, wolontariackich i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- ❖ promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- ❖ doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- ❖ zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,
- ❖ interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Lubniewice, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok.
8. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków, 2020.
9. Raport o Stanie Gminy Lubniewice za rok 2021, 2022 i 2023 rok.
10. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok.
12. Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubniewicach za 2021, 2022 i 2023 rok.
13. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubniewicach za 2021, 2022 i 2023 rok.
14. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
15. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030.

Źródła internetowe:

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>
2. <https://www.psychiatriapolska.pl/>
3. <http://lubniewice.pl/category/stowarzyszenia/>

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Lubniewice na tle powiatu, województwa i kraju.....	18
Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Lubniewice (stan na koniec 2023 roku)	21
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	26
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej	27
Rysunek 5. Płeć: N=43	37
Rysunek 6. Płeć: N=48	51
Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego.....	102

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	10
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Lubniewice w porównaniu do powiatu sulęcińskiego, województwa lubuskiego i kraju na przestrzeni lat 2021-2023	19
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2021-2023 (w procentach).....	20
Tabela 4. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie gminy Lubniewice w latach 2021-2023	22
Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Lubniewice w porównaniu do powiatu sulęcińskiego w 2023 roku	24
Tabela 6. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	28
Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Lubniewice na przestrzeni lat 2021-2023	30
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2021-2023	33
Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2021-2023	33
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023	34
Tabela 11. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=10	39
Tabela 12. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=2	40
Tabela 13. Jakie były to substancje? N=2	41

Tabela 14. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=17	43
Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=18	43
Tabela 16. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=14	44
Tabela 17. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=14.....	45
Tabela 18. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=42	47
Tabela 19. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=41	53
Tabela 20. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=41.....	54
Tabela 21. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=2.....	58
Tabela 22. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=2	58
Tabela 23. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=45.....	61
Tabela 24. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=10	62
Tabela 25. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za lata 2021-2023.....	79
Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2021-2023	81
Tabela 27. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023	81
Tabela 28. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023.....	81
Tabela 29. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023.....	82
Tabela 30. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023	82
Tabela 31. Liczba świadczeniobiorców specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2021-2023.....	84
Tabela 32. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubniewicach wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023.....	86
Tabela 33. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w latach 2021-2023	89

Tabela 34. Dane statystyczne dotyczące liczby osób objętych pomocą ZI i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023.....	91
Tabela 35. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2021-2023	92
Tabela 36. Liczba osób i porad, których udzielono w ramach działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w latach 2021-2023	92
Tabela 37. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2021-2023	95
Tabela 38. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Lubniewice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2021-2023.....	98
Tabela 39. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Lubniewice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu sulęcińskiego na przestrzeni lat 2021-2023	99
Tabela 40. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023	100
Tabela 41. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023	101
Tabela 42. Ramy finansowe Strategii.....	130
Tabela 43. Harmonogram wdrażania Strategii	131
Tabela 44. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	134

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Lubniewice w latach 2021-2023	19
Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Lubniewice w latach 2021-2023.....	21
Wykres 3. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Lubniewice oraz powiecie sulęcińskim w latach 2021-2023	23
Wykres 4. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Lubniewice, powiecie sulęcińskim i województwie lubuskim na przestrzeni lat 2021-2023	31
Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Lubniewice w latach 2021-2023	32
Wykres 6. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023.....	32
Wykres 7. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)	35
Wykres 8. Klasa: N=43	38

Wykres 9. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=43.....	38
Wykres 10. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=43	39
Wykres 11. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=43	40
Wykres 12. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=43	42
Wykres 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=43	42
Wykres 14. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=43	44
Wykres 15. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=43	45
Wykres 16. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ponizanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=43	46
Wykres 17. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=43	47
Wykres 18. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=43	48
Wykres 19. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=43.....	49
Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=43	50
Wykres 21. Wiek: N=48	52
Wykres 22. Wykształcenie: N=48.....	52
Wykres 23. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=48	53
Wykres 24. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=48	54
Wykres 25. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=48.....	55
Wykres 26. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=48.....	56
Wykres 27. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=48	57
Wykres 28. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=48	57

Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=48.....	59
Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=48	59
Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=48.....	60
Wykres 32. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=48	61
Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną /przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie, itp.)? N=48	62
Wykres 34. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=48	64
Wykres 35. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=48	65
Wykres 36. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=48	67
Wykres 37. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=48.....	68
Wykres 38. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające środki finansowe? N=48.....	69
Wykres 39. Jakiego grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=48.....	70
Wykres 40. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=48	71
Wykres 41. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=48	72
Wykres 42. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=48	73
Wykres 43. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=48	74

Wykres 44. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023.....	76
Wykres 45. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023.....	77
Wykres 46. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023	78
Wykres 47. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023	78
Wykres 48. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023.....	80
Wykres 49. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2021-2023	85
Wykres 50. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Lubniewice na przestrzeni lat 2021-2023	88
Wykres 51. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2021-2023	91
Wykres 52. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Lubniewice na przestrzeni lat 2021-2023	93
Wykres 53. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023	94
Wykres 54. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023	96
Wykres 55. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2021-2023	97
Wykres 56. Mieszkańcy gminy Lubniewice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2021-2023.....	97
Wykres 57. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023	99